SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 118, ЧИСЛО 9, П'ЯТНИЦЯ, 4 БЕРЕЗНЯ 2011 РОКУ 1893 Vol. 118, No. 9, FRIDAY, MARCH 4, 2011 $1.00

Про „діялог“ Віктора Януковича з народом України

Вікторія Сюмар
(„Українська правда“)

Річницю власного президентства Віктор Янукович офіційно відзначив розреклямованим діялогом з народом. Така собі демонстрація відкритости – вповні в російському стилі.

Жодної несподіванки не сталося. Абсолютно все було скопійовано зі щорічних діялогів Володимира Путіна – починаючи від концепції програми, закінчуючи сценарним пляном.

Ідея проєкту лежить на поверхні: влада демонструє відкритість і близькість до простого народу, влада не боїться діялогу, готова відповідати на ті питання, які реально хвилюють людей, влада „ментально“ з народом, спроможна на людські прояви емоцій.

Звідси, за сценарієм, пісні про „любімий город“, та зауваження про „дєвушек“ з автобази в Єнакієвому, які „стають гарнішими з кожним роком“.

ЛЬВІВ. – *22 лютого з нагоди першої річниці перебування Віктора Януковича на посту Президента України відбулось театралізоване дійство оплачених олігархами виборів В. Януковича, Сергія Тігіпка і Миколи Азарова на державні посади. Для цього в трилітрові склянки з їхніми портретами люди кидали „бюлетені“ у вигляді 100-долярових банкнот, після чого склянки герметично закривалися.* *Фото: УНІАН*

СУМИ. – 21 лютого в місті відбулося віче протесту з приводу річного перебування Віктора Януковича на посаді Президента України. У своїх виступах його учасники наголошували, що політика проводу України спрямована на скорочення робочих місць та доходів населення. У резолюції віча подано вимоги звернути увагу на якість життя громадян, припинити податковий тиск на підприємців і порушення права пенсіонерів. *Фото: УНІАН*

Тло також забезпечене: молоді прихильники Президента на Майдані Незалежности. Звісно, з власної ініціятиви і не за гроші. На дев'ятиградусному морозі. З прапорами. В результаті виходить таке собі „явлєніє Царя народові" на базі сучасних інформаційних технологій. Все так, як в Москві, тільки головний актор менш талановитий.

Все це цілком очікувані та очевидні речі. Проте, етер виявив не лише цей легко прогнозований аспект. Він виявив більш глибоку річ: В. Януковичеві нема що сказати українцям. Повна порожнеча на рівні змісту – це головний висновок з етеру.

Натяк на рішення щодо єдиної української мови до стратегічних месиджів точно не належить.

Мантра про необхідність реформ вже не несе жодного змісту, адже ніхто так і не спромігся пояснити, на який результат розраховує влада, яким буде плян реформування. Та й самі „рефор-

(Продовження на стор. 3)

Президент України попереджений про можливу економічну ізоляцію

КИЇВ. – Американська торговельна палата (АТП) в Україні вважає, що прийняття змін до Закону „Про державну підтримку сільського господарства України“ (зміни дозволять експорт зерна з України лише державним аґентам і товаровиробникам), запропонованих законопроєктом ч. 8053, може призвести до економічної ізоляції України. Про це йдеться у листі АТП до Президента України Віктора Януковича від 23 лютого.

АТП звертає увагу на те, що запропоновані зміни передбачають запровадження державної монополії на експорт харчових та сільськогосподарських продуктів, і просить його втрутитися у ситуацію.

У листі наголошується, що у разі прийняття запропонованих змін буде ліквідовано вільний ринок і встановлено контролю держави над зерновим ринком. Уряд зможе приймати рішення на свій розсуд з приводу того, хто саме отримає ліцензію на експорт.

Окрім погіршення репутації України і завдання фінансових та комерційних збитків, ці правові кроки, вважають в АТП, будуть суперечити низці законів та юридичним зобов'язанням щодо підтримки вільної торгівлі та чужоземних інвестицій, які Україна взяла на себе у рамках Світової організації торгівлі та інших міжнародних і двосторонніх договорів.

Оскільки запропонований законопроєкт має пройти експертну оцінку уряду України, перш ніж його буде передано на розгляд у Верховну Раду, члени АТП наголошують, що Кабінет міністрів повинен виступити проти прийняття запропонованих поправок.

„У разі бездіяльности уряд України порушить виконання своїх зобов'язань і діятиме всупереч політичним заявам, зробленим Президентом України, Прем'єр-міністром та іншими вищими державними посадовими особами, які зобов'язалися дотримуватись принципів вільного ринку та підтримувати залучення чужоземних інвестицій в Україну“, – наголошується в листі.

У разі прийняття запропонованих змін різко знизиться фінансування, доступне для фармерів та підприємств харчової промисловости, яке надають чужоземні та вітчизняні інвестори, що займаються торгівлею та експортом.

Постане загроза ліквідації кількох тисяч підприємств, які займаються виробництвом та експортом сільської продукції, оскільки вони не зможуть продавати свою продукцію за справедливими цінами.

Виникне критична ситуація з надходженням нових чужоземних та вітчизняних інвестицій у розвиток інфраструктури сільського господарства і харчової промисловости. Проти України можуть бути подані багатомільярдні міжнародні позови у зв'язку з втратою інвестицій і доходів.

Також Европейський банк реконструкції і розвитку, Міжнародний валютний фонд і Світовий банк запропонували урядові України ще раз проаналізувати можливі неґативні наслідки в результаті ухвалення законопроєкту ч. 8053. Про це йдеться в листі представництв цих установ в Україні від 23 лютого на адресу Прем'єр-міністра України Миколи Азарова. *(УНІАН)*

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Івана Мазепу досі не пускають у Полтаву

ПОЛТАВА. — Уже більше двох років у дворі київського комбінату „Художник" зберігається пам'ятник Іванові Мазепі. З 2009 року він мав прикрашати один з центральних майданів Полтави. Його спорудження передбачав указ Президента Віктора Ющенка, підписаний ще 2007 року. Напередодні ювілею противники увічнення гетьмана таки перемогли, але прихильники не заспокоїлися. Днями з'явився відкритий лист до громади та до влади Полтави. Серед тих, хто його підписали, – Віктор Ющенко, Оксана Забужко, Марія Матіос та чимало інших відомих політиків і представників інтеліґенції. Вони закликали всіх українських патріотів „не бути байдужими манкуртами і підтримати ініціятиву встановлення пам'ятника національному героєві України, рівному за своїм значенням Джорджеві Вашінґтонові, Симонові Боліварові чи Богданові Хмельницькому". *(Бі-Бі-Сі)*

Апеляційний суд відхилив апеляцію Ю. Луценка

КИЇВ. — 26 лютого Апеляційний суд Києва підтвердив законність рішення Печерського районного суду столиці від 16 лютого, яким екс-міністрові внутрішніх справ України Юрієві Луценкові подовжено термін тримання під вартою до 26 квітня. Свою ухвалу судді оголосили через 20 хвилин після того, як пішли до нарадчої кімнати. Опозиційні депутати у Верховній Раді заявляли, що готові взяти колишнього міліцейського міністра Ю. Луценка на поруки. Про прохання звільнити заарештованого з-під варти йдеться у клопотанні до Генерального прокурора, підписаному 89 депутатами фракцій „Бльок Юлії Тимошенко-„Батьківщина" та „Наша Україна-Народна самооборона". Згідно з законом, прокуратура має надіслати відповідь депутатам упродовж 10 днів, але досі відповіді з цього приводу не було. Ю. Луценко став одним з заарештованих екс-урядовців, за звільнення яких на поруки депутати намагалися зібрати підписи. Ініціятори того звернення вважають нелогічним перебування тих людей під вартою, оскільки слідство у їх справах вже закінчено. *(Бі-Бі-Сі)*

В. Солдатенка призначено директором Інституту національної пам'яті

КИЇВ. — Валерія Солдатенка 27 лютого призначено директором Інституту національної пам'яті, який тепер підпорядкований Кабінетові міністрів. 9 грудня 2010 року Президент Віктор Янукович ліквідував інститут і звільнив з посади директора Валерія Солдатенка та двох його заступників. Кабінет міністрів знову створив Інститут і підпорядкував його собі. *(„5-канал")*

Влада з України робить „ізгоя"

КИЇВ. — У 2010 році в Україні з'явилися політичні в'язні. Про це йдеться у зверненні, яке 25 лютого підписали українські письменники та вчені. „Країни світу поділяються на ті, де є політичні в'язні, і де їх немає. Протягом року влада тягне Україну до числа ізгоїв світу, і вже майже досягла в тому успіху", – зазначається у документі. „Порушено кримінальні справи проти учасників підприємницького протесту на Майдані. До багатьох колишніх чиновників висуваються різноманітні звинувачення. Представники влади ще до вироку суду дають вказівки, хто винний, а хто ні. Справжня ціль політичних переслідувань – паралізувати громадянську активність. Щоб люди забули, що саме вони є джерелом влади, які мають конституційне право розпоряджатися нею та вирішувати долю влади на свій розсуд", – наголошується у зверненні. „Вся відповідальність за відсутність справедливого суду лежить на владі, яка без виборів отримала ті повноваження, які їй не давав народ", – вважають автори документу. „Репресії влади свідчать, що її застарілі страхи досі не подолані. Мстячись на опонентах, представники влади віддячують за свої мокрі долоньки шість років тому", – зазначається у зверненні. „Ми заявляємо, що підтримуємо кожного, хто сьогодні зазнає політичних репресій і утисків – незалежно від колишніх посад чи партійности. Народ, який забуває про солідарність, приречений", – наголосили автори. Документ підписали, письменники Юрій Андрухович, брати Дмитро і Віталій Капранови, Сергій Жадан, почесний президент „Києво-Могилянської академії" В'ячеслав Брюховецький, секретар Національної спілки письменників Михайло Слабошпицький. Також підписи поставили журналіст Вахтанг Кіпіані, колишній політв'язень Мирослав Маринович, директор телеканалу „ТВі" Микола Княжицький та інші. *(„Газета по-українськи")*

НАТО пропонує Україні розширити участь в акціях альянсу

КИЇВ. — „Дуже важко буде переконати українських громадян в доцільності відправлення українських військових до Афганістану навіть у якості інструкторів", – заявив військовий експерт Сергій Згурець. Керівництво Північно-атлантичного альянсу пропонує Україні вивчити можливість розширення участи в акціях альянсу. Пропозиції українським урядовцям Генеральний секретар організації Андерс Фоґ Расмусен озвучив 24 лютого у Києві. Зокрема, за його словами, НАТО пропонує Україні послати військових інструкторів до Афганістану. А. Расмусен зауважив, що сили альянсу почали процес поступового передання повноважень з підтримання безпеки в цій країні місцевим підрозділам. „Хотів би заохотити Україну, так само, як і всіх інших партнерів альянсу, вивчити можливість направлення своїх інструкторів до Афганістану в межах тренувальної місії. Необхідно, щоб наша тренувальна місія в Афганістані була підсилена додатковими інструкторами", – сказав А. Расмусен на спільній прес-конференції з міністром закордонних справ Костянтином Грищенком. А. Расмусен озвучив пропозицію Україні приєднатися до антипіратської акції альянсу в Індійському океані. Водночас імовірну участь України у підготуванні сил безпеки в Афганістані скритикували в Комуністичній партії України, яка нині входить до парляментської більшости. *(„Голос Америки")*

М. Поживанов попросив політичного притулку

ВІДЕНЬ, Австрія. — Михайло Поживанов, який раніше очолював Державний комітет з державної матеріяльної резерви, 26 лютого звернувся до уряду Австрії з проханням про надання йому політичного притулку. Раніше він заявив, що проситиме політичного притулку, якщо Україна оголосить його у міжнародний розшук. Українське бюро Інтерполу заявило, що не оголошувало М. Поживанова у міжнародний розшук. 31 січня Служба безпеки України поширила повідомлення, що проти М. Поживанова порушено кримінальну справу за розкрадання державних фондів на суму майже 35 млн. грн. „Я надав акти Контрольно-ревізійного управління та Рахункової палати щодо перевірки Держрезерву за часів мого керівництва. Жодного звинувачення на мою адресу в цих актах не було", – розповів М. Поживанов. Після співбесіди М. Поживанову видали так звану „білу картку". Це означає, що він перебуває на території Австрії на законних підставах до винесення рішення щодо надання статусу біженця. М. Поживанов з осені 2010 року проживає у Австрії, де має дозвіл на роботу. *(Бі-Бі-Сі)*

Студенти протестують проти ухвалення закону про вищу освіту

КИЇВ. — У Києві 28 лютого близько 300 студентів протестували біля Верховної Ради України, проти ухвалення закону про вищу освіту. Поряд перебувають близько 100 правоохоронців. Вони перешкоджали виходові учасників акції на проїжджу частину вулиці М. Грушевського. За словами учасників акції, здебільшого вони представляють Національний університет „Києво-Могилянська академія", але є представники й інших університетів Києва. Протестувальники також вимагають відставки міністра освіти, науки, молоді та спорту Дмитра Табачника. Учасники акції тримають плакати з написами: „Безкоштовна освіта – всім і кожному!", „Депутати-паразити не дають студентам жити!", „Немає студентів – немає майбутнього". Вони били у барабани і вигукували гасла. *(Радіо „Своода")*

Оголошено конкурс на відновлення Десятинної церкви

КИЇВ. — Київська міська державна адміністрація оголосила конкурс на вибір концепції відновлення Десятинної церкви. Конкурс проводиться з 25 лютого по 25 квітня, підведення підсумків заплановане до 29 квітня. Виставка конкурсних робіт буде експонуватися в приміщенні Будинку архітектора, протягом двох тижнів після завершення терміну подання робіт. Умови конкурсу передбачають консервацію й сучасну музеєфікацію автентичних залишків і слідів церкви Богородиці (Десятинної), створення архітектурного ансамблю з інфраструктурою музейного комплексу, створення умов для відкритого екскурсійного відвідування всього комплексу пам'яток історико-культурної спадщини, здійснення релігійних обрядів громадян і проведення інших заходів. Авторові або авторському колективові, що отримає перше місце, надається право для подальшої розробки й реалізації ідеї за домовленістю з замовником конкурсу. Минулого тижня міністер культури України Михайло Кулиняк заявляв, що будівництва нової церкви на території залишків Десятинної церкви в Києві не плянується. За його словами, нині стоїть питання лише музеєфікації залишків. *(Радіо „Свобода")*

Чорне море замерзло вперше за 30 років

ОДЕСА. — Біля узбережжя Одеси замерзло Чорне море. Льодом вкрилися пірси, на сотні метрів простягаються крижані тороси. „В останні роки одеські зими відрізнялися теплою погодою, яка стає вже нормою, – повідомили в Гідрометеоцентрі Чорного та Озівського морів. – Нинішня зима відрізняється різкими і тривалими холодами, що і привело до замерзання води біля берега". За словами співрозмовника аґентства, таке явище відбувається вкрай рідко: останній раз біля берегів Одеси море повністю замерзало 1977 року. Крім того, в третій раз з початку зими обмерзло Озівське море. Товщина льоду в деяких місцях досягає 20 сантиметрів. До селища Седово Новоазовського району прибило крижані брили до п'яти-10 метрів заввишки, які вишикувалися вздовж всієї берегової смуги. Через сильний вітер тимчасово обмежені переправи порому з Криму до Росії. За словами начальника Керченської поромної переправи Миколи Каверніченка, „поромам дозволено ходити при вітрі до 17 метрів в секунду. При більш сильних поривах доводитися вичікувати. Поки пропущено чотири переправи". За прогнозами синоптиків, лід у прибережній зоні Озівського моря протримається до другої декади березня. *(„Газета по-українськи")*

До Києва повернулася медична сестра Муамара Кадафі

КИЇВ. — 27 лютого з Лібії повернулася до України Галина Колотницька, яка багато років працювала медичною сестрою провідника країни Муамара Кадафі. Вона мешкає у Броварах в квартирі, яку недавно купила на одній з центральних вулиць цього містечка під Києвом. Г. Колотницька не спілкується з пресою. Про те, що українка працювала медсестрою у М. Кадафі, стало відомо під час оприлюднення матеріялів на сайті Вікілікс. Серед конфіденційних повідомлень американських дипломатичних представництв, оприлюднених на сайті, було повідомлення про те, що М. Кадафі подорожує скрізь з українською бльондинкою. *(Бі-Бі-Сі)*

КОМЕНТАР З ПРИВОДУ

Чиє це Міністерство закордонних справ?

Міністерство закордонних справ України під нинішнім керівництвом Костянтина Грищенка прийняло положення, яке важко зрозуміти. Врешті-решт, незважаючи на очевидне тяжіння Президента Віктора Януковича до Росії, Україна залишається незалежною країною. Однією з функцій її Міністерства закордонних справ та підлеглих дипломатичних місій по всьому світі є піклування про права українців, які там проживають, та функціювання українських громад в різних країнах.

Зовсім нещодавно міністер К. Грищенко, звітуючи перед українським парляментом, став на бік російського уряду в нинішній суперечці Росії з українською громадою в Російській Федерації. Відомо, що Росія давно намагається ліквідувати громадські українські структури, перш за все Федеральну національно-культурну автономію українців в Росії (ФНКАУР) і Об'єднання українців Росії (ОУР). Крім того, вона чинить брутальний тиск на Бібліотеку української літератури в Москві.

Міністер закордонних справ Росії Сергій Лавров визнав, що в той час, як правовими підставами для ліквідації ФНКАУР є процедурні порушення російського права, основною причиною є політична діяльність організації, в тому числі участь в урочистостях з нагоди вшанування жертв Голодомору в Україні 1932-1933 років, інтерв'ю активістів ФНКАУР для Радіо „Свобода" і т.п., яка, мовляв, не відповідає російській державній політиці.

В українському парляменті К. Грищенко заявив: „На жаль, певні претензії російського правосуддя мають юридичні підстави. Зокрема, ОУР не проводила щорічних зборів, відсутні її відділення більш ніж у половині суб'єктів РФ, що не дає їй законних підстав вважатися федеральною громадською організацією".

Таке стверджувати – означає щось гірше, ніж підлабузництво до україножерного Кремля. Це дивне, як на досвідченого дипломата, незнання справи, адже, згідно зі статутом ОУР, збори (конвенції) членів повинні відбуватися що чотири роки, а відділення ОУР фактично оформлено у 45 реґіонах РФ з 83. Парлямент України не був обізнаний краще, ніж міністер, але слово – не горобець: вилетіло і вже не повернеш назад.

Керівництво ОУР рішуче відкинуло це несправедливе зауваження міністра. Проте річ не в помилках К. Грищенка. Протягом деякого часу він і йому підлеглий Посол України в Москві Володимир Єльченко перебувають у змові з владою РФ з метою змусити українські громади в Росії до реорганізації – шляхом формування нової структури, яка б повністю відповідала як російській політиці, так і проросійському наставленню теперішньої влади в Україні.

Але неурядові, громадські організації покликані бути сумлінням спільноти, а не підкорятися урядовому тискові. Під час вшанування у минулому роців Нью-Йорку жертв Голодомору міністер закордонних справ України К. Грищенко переслав заяву, яку було зачитано його представником у Сполучених Штатах у соборі св. Патрика під час пам'ятної програми, організованої українською громадою Америки.

Звичайно, що термін „геноцид" не був включений в виступ, але для міністра К. Грищенка було важливіше підкреслити страждання інших народів в усьому СРСР і закликати учасників заходу молитися за всі жертви без винятку.

Що ж, це був би християнський підхід, хоча й історично неправильний і нечутливий до власного народу, якщо б подібна заява ініціювалася проводами Церков України. Але це була заява Міністерства закордонних справ України. Іронія була настільки відчутна, що по закінченню програми колишній високопоставлений член дипломатичного корпусу в Україні признався мені в приватному порядку, що це вперше, за більш ніж 15 щорічних урочистостей в соборі св. Патрика, немає ніякої пам'ятної заяви від Президента України, і що текстом єдиної офіційної заяви українського уряду намагалися замовчати українську специфіку Голодомору.

Мені вдалося перехопити дипломата з Посольства України, якого я з сарказмом попросив передати міністрові К. Грищенкові, що в майбутньому Україна буде краще представлена, якщо заяви про Голодомор будуть підготовлені діяспорою.

Якщо словесна дуель після програми в Катедрі св. Патрика дала моїй душі якесь полегшення, то, на жаль, позиція України щодо української громади в Росії жахає. Громада, напевно наївно, шукала підтримки з боку уряду України. Коли К. Грищенко та Посол В. Єльченко – на боці росіян і в змові з росіянами проти української громади в Росії, то та громада приречена не мати майбутнього як голос і сумління українців у Росії. Аналогічним чином, якщо К. Грищенко залишається на чолі української дипломатії, не має майбутнього Міністерство закордонних справ України. Воно повинно просто перейменувати себе на українське бюро в Міністерстві закордонних справ Росії.

Аскольд С. Лозинський,
Ню-Йорк

СФУЖО занепокоєна репресіями проти опозиції в Україні

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) 8 лютого звернулася до Президента України Віктора Януковича з листом, текст якого вміщуємо.

Шановний Президенте України Вікторе Януковичу!

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій дуже стурбована сьогоднішніми подіями в Україні. А саме тим, що демократія в Україні зазнає жорстокого удару, що почалися репресії та арешти політичних українських діячів.

Український народ вже пережив гірку, трагічну історію переслідувань під владою Сталінського терору. І знову кожний сьогоднішній новий день приносить свідчення про те, що Україна починає сповзати до тоталітаризму.

Знищення свободи і опозиції в уряді України обертаються для народу безправ'ям, приниженням духовности.

Повторюється все пережите в XX ст., панує одна партія, чиниться політичний тиск на суспільство, влада руйнує основи української ідентичности та державної незалежности України. Власне цей сеґмент української історії викликає стурбованість не лише в Україні, але також і у світі.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій звертається до Вас з закликом негайно припинити репресії проти провідників політичної опозиції, письменників, журналістів, громадських, культурних діячів та забезпечити збереження демократії в Україні, дотримання законности і прав людини.

Марія Шкамбара,
голова СФУЖО, Торонто

Про „діялог"...

(Продовження зі стор. 1)

матори", здається, не готові слідувати принципам цих реформ.

А от що робити далі, коли в руках у В. Януковича є всі владні інструменти, абсолютно не зрозуміло. „Діялог з країною" показав, що викликів, які звучали в питаннях людей, чимало, а відповідей немає. Як немає стратегічного, системного підходу в процесі урядування.

Це стосується викликів рівня країни, не кажучи вже про рівень ґльобальних викликів, які стають все більш загрозливими в сучасному світі.

В цьому сенсі варто згадати про послання провідника до народу, яке прозвучало в іншій країні, за океаном. Кілька тижнів тому Президент США Барак Обама в Конґресі окреслив рівень ґльобальних проблем, які стоять перед США та всім світом. Б. Обама не робив театралізованого „діялогу", він звертався до народу через його представників в Конґресі – еліту, яка покликана шукати відповіді на ці питання. У нього також не багато відповідей, але в його промові були чіткі діягнози та чітке фіксування проблем, які насправді мають ґльобальний характер. А отже, актуальні і для України.

Його теза число один: країна має припинити жити в борг. Це цілком відповідає основним напрямкам економічної політики европейських держав: тотальна оптимізація витрат в ім'я зменшення дефіциту.

В цей час українська влада аж ніяк не ставить питання про відмову від кредитів Міжнародного валютного фонду та жорстку контролю над головними статтями витрат.

За Б. Обамою це звучить так: „Ми маємо визнати, що наш уряд витрачає більше, ніж заробляє. Це нежиттєздатно. Щодня родини жертвують чимось, аби жити відповідно до своїх доходів. Вони заслуговують на уряд, який чинитиме так само".

Тут доречно було б згадати про вертоліт В. Януковича і ндмірні видатки Державного управління справами: починаючи від VIP-залів на летовищах до депутатських і міністерських санаторіїв, лікарень тощо.

Рушійні сили нової економіки в уявленні Б. Обами – це навички та нові ідеї. В українському варіянті – це країна металурґів, шахтарів та будівельників. Адже головні економічні надії тут на металурґію та інфраструктурні проєкти Евро…

Абревіатура GRIN, якою позначають нові перспективні економічні пріоритети – гено, робо, інфо, нано (технології) – в лексиконі українських політиків ще навіть не з'являлася.

Теза число два: є речі, на яких економити не можна, бо вони закладають підвалини майбутнього зростання. Це освіта та наука: „Зменшення дефіциту шляхом зменшення наших інвестицій у сферу іновацій та освіти – це те ж саме, що зменшення ваги перевантаженого літака шляхом викидання його двигуна. Це може спочатку дати відчуття легкости лету, але падіння не уникнути".

Б. Обама закликає американські школи не боятися експериментів, розробляти та запроваджувати іноваційні методи освіти в кожній школі. Для цього навіть розроблена державна програма – „Біг до вершин". Він пропонує зробити якісну освіту та науку модними, акцентуючи на тому, що „протягом наступних 10 років майже половина всіх нових робочих місць буде вимагати освіти, яка виходить за рамки середньої школи".

Вперше Б. Обама оголосив курс на відкриття країни для талановитих студентів, які здобувають освіту в США, і „повертаються додому та стають нашими конкурентами". Це стратегічне бачення основного ресурсу майбутнього – людини.

І ще: він ставить завдання зробити модним і професію вчителя, апелюючи до американського патріотизму: „Я звертаюсь до кожної молодої людини, яка обирає майбутню професію – якщо ви хочете змінити щось в житті нашого народу, якщо ви хочете змінити щось в житті вашої дитини – станьте вчителем. Ви дуже потрібні зараз своїй країні".

Натомість дискурс в освітній сфері України має зовсім інші

(Закінчення на стор. 8)

Українці не довіряють В. Януковичеві

КИЇВ.– 55 відс. населення України не довіряють Президентові України Вікторові Януковичеві. Про це свідчать результати опитування, проведеного 17-30 січня „GfK Ukraine" – найбільшої компанії з маркетинґових та соціяльних досліджень в Україні, яка входить до міжнародної дослідницької мережі „GfK Group" – однієї з найбільших за розмірами дослідницької групи в світі.

В. Янукович продовжує втрачати довіру українців. Якщо у травні 2010 року на 13 пунктів більше громадян довіряли Президентові, ніж не довіряли, то у січні цього року вже на 27 пунктів більше громадян не довіряли Президентові, ніж довіряли. *(„Українська правда")*

АМЕРИКА І СВІТ

В арабському світі не вщухають протести

КАЇР, Єгипет. — 25 лютого виповнилося рівно два тижні, відколи Госні Мубарак під тиском запеклих протестів був змушений відмовитися від посади президента. Підходи до площі Тахрір охороняли танки і військо, але кілька сотень демонстрантів вирішили не припиняти своєї акції і залишитися на площі до ранку. Армія змусила їх залишити площу, розганяючи непокірних кийками з електричним зарядом. Організатори протестів скликали людей на ще один день непокори. Великі вуличні протести не вщухають і в інших країнах арабського світу. У Тунісі десятки тисяч вимагали відставки перехідного уряду, створеного після повалення Президента Бен Алі. У Ємені уряд мобілізував своїх прихильників у відповідь на протести десятків тисяч опозиційний демонстрантів. Протести з вимогами провести реформи відбулися в столиці Йорданії Амані. В Іраку демонстрації зосередилися на економічних проблемах. У сутичках невдоволених з силами безпеки загинуло п'ятеро осіб. *(Бі-Бі-Сі)*

Єгипетська армія поверне владу цивільним за шість місяців

КАЇР, Єгипет. — Уже у жовтні військове керівництво, яке в особі Вищої ради збройних сил керує країною з 11 лютого після відходу Президента Госні Мубарака, передасть владу у країні цивільним. Після цього оберуть парламент та главу держави. Нині законодавча влада відсутня, дія Конституції призупинена. Спеціяльний комітет працює над вдосконаленням Основного закону. Запропоновані ним поправки винесуть на референдум протягом місяця. Тарек ель Бішрі, голова єгипетської комісії з конституційної реформи, сказав, що „необхідний певний період, щоб реструктуризувати державні інституції країни. Вони мають бути дійсно демократичними і відповідати усім вимогам народу". *(„5-канал")*

Г. Мубараку заборонили залишати Єгипет

КАЇР, Єгипет. — Прокуратура Єгипту 28 лютого прийняла рішення про заборону на виїзд з країни колишнього Президента Госні Мубарака і членів його сім'ї. Також було накладено арешт на все майно його сім'ї. Після відходу Г. Мубарака в засобах масової інформації з'явилися повідомлення, що на рахунках його сім'ї за кордоном лежать мільярди дол. У ході демонстрацій супротивники колишнього Президента вимагали повернути ці гроші в країну. Відставці Г. Мубарака передували 18 днів масових акцій протесту, які охопили не тільки Каїр, але і Олександрію, Суец і низку інших міст. В результаті повстання загинули 365 осіб, ще 5,500 постраждали. Після відставки Г. Мубарак разом з родиною перебуває у своїй резиденції в Шарм-ель-Шейху на Червоному морі. *(„Кореспондент")*

„Промова короля" отримала чотири „Оскари"

ЛОС-АНДЖЕЛЕС, Каліфорнія. — Британська стрічка „Промова короля" в конкурсі на найкращий фільм року за версією Американської кіноакадемії перемогла у чотирьох номінаціях з 12. Фільмові присуджені чотири нагороди – за найкращий фільм, за найкращу режисерську роботу (Том Гупер), за найкращого актора (Колін Ферт) та за найкращий оригінальний сценарій. Стрічка „Соціяльна мережа", яку називали одним з основних конкурентів фільму „Промова короля", отримала три нагороди, серед них – для Аарона Соркіна за найкращий адаптований сценарій. „Оскара" за найкращу акторку віддали Н. Портман за ролю у стрічці Дарена Аранофські „Чорний лебідь". Найкращими акторами другого пляну стали Крістіан Бейл та Меліса Лео, які зіграли в одному фільмі – „Боєць" режисера Дейвида Расела. Нагороду за найкращий документальний фільм отримала картина „Внутрішня справа" Чарлса Ферґусона, яка розповідає про причини останньої ґльобальної фінансової кризи та її винуватців.„Оскара" за найкращий фільм чужоземною мовою віддали данській драмі „В кращому світі", яка розповідає про насліди насильства між поколіннями та націями. „Історія іграшок-3" отримала „Оскара" у номінації „Найкращий анімаційний фільм". „Аліса у країні чудес" отримала дві статуетки, зокрема і за найкращі костюми. Фільм „Починання" з Леонардо Ді Капріо здобув чотири нагороди. 83-тя церемонія вручення „Оскарів" традиційно пройшла у театрі „Кодак". *(Бі-Бі-Сі)*

В Іраку підірвали найбільший нафтопереробний завод

БАГДАД, Ірак. — В Іраку 26 лютого зупинився найбільший у країні нафтопереробний завод після бомбового нападу, відповідальність за який взяли на себе ісламістські бойовики. Напад призведе до перебоїв у постачанні пального. Високі ціни на пальне і продукти харчування, недостатнє постачання електроенергії та інші економічні проблеми змусили людей вийти на демонстрації у кількох містах Іраку. Нафтопереробний завод у Байджі є найбільшим у країні. Напад стався день по тому, як у кількох містах натовпи невдоволених людей зіштовхнулися у запеклих сутичках з силами безпеки. Легкість, з якою бойовики змогли увійти на нафтовий об'єкт, що мав би посилено охоронятися, викрив ще одне слабке місце і ще один бік політичної нестабільности Іраку. *(Бі-Бі-Сі)*

ЕС закликає допомогти з будівництвом саркофагу в Чорнобилі

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Для спорудження саркофагу, який накриє зруйнований реактор на Чорнобильській атомній електростанції, бракує 740 млн. евро. Про це пише британське видання „The Independent" з нагоди наближення 25-ої річниці атомної аварії. Будівництво саркофагу фінансує Евросоюз та Европейський банк реконструкції й розвитку, співпрацюючи з урядом України. Европейське керівництво закликає інші країни-донори теж узяти на себе фінансові зобов'язання. Фонди сподіваються знайти під час квітневої конференції, присвяченої річниці чорнобильської аварії. Глава підрозділу ЕС з питань ядерної безпеки Жан-Поль Жюлія минулого тижня відвідав Чорнобиль. Тепер ЕС сподівається, що окремі европейські країни та Росія знайдуть додаткові фонди для завершення цього важливого починання. Після аварії над реактором спорудили саркофаг з бетону, однак, за останні роки конструкція стала небезпечною. Експерти попереджають, що в разі її руйнування в атмосферу може потрапити величезна кількість радіоактивних речовин. Завдяки роботам з укріплення стін споруди термін її експлуатації вдалося продовжити на 15 років. Однак, цього може виявитися не досить для попередження катастрофи, наголошує автор. „Навіть після робіт з стабілізації, залишається можливість часткового чи повного падіння укриття реактора", – заявив керівник проєкту з спорудження саркофагу Лорін Дод. Фахівець пояснив, що після завершення будівництва за допомогою кранів та іншої техніки почнуться роботи з демонтажу старого реактора. Участь людини там буде зведена до мінімуму. Нове укриття ґарантувати-ме безпеку на наступні 100 років і має стати однією з найбільших споруд у світі. Його висота становитиме понад 108 м. довжина – 257 метрів, а ширина – 164 метри. *(„День")*

Засновника „Wikileaks" віддадуть Швеції

ЛОНДОН. — Лондонський суд 25 лютого погодився на екстрадицію засновника сайту „Wikileaks" Джуліяна Асанжа до Швеції, де його звинувачують у злочинах сексуального характеру. Шведська прокуратура має намір допитати Дж. Асанжа, якого дві громадянки Швеції звинувачують в домаганнях і зґвалтуванні в серпні 2010 року, коли Дж. Асанж був у Швеції з короткою візитою. За словами судді, немає підстав вважати, що при виданні наказу на арешт була допущена помилка". Адвокати засновника „Wikileaks" заявили, що мають намір оскаржити рішення про екстрадицію. *(Бі-Бі-Сі)*

У Новій Зеляндії підрахували збитки від землетрусу

КРАЙСТЧИРЧ, Нова Зеляндія. — 15 млрд. дол. сягнули збитки від землетрусу 22 лютого у новозеляндському місті Крайстчирчі. Оновлені дані 28 лютого назвав прем'єр-міністер країни. Зокрема близько 90 млн. дол. знадобиться лише на грошову допомогу людям, які лишилися без праці. За останніми даними, стихія забрала життя 148 осіб. Ще близько 200 осіб вважають зниклими без вісти. Рятувальники продовжують розбирати завали. Нині місцевим мешканцям не вистачає їжі і питної води. Влада розраховує, що до нормального життя місто повернеться не раніше, ніж за кілька місяців. *(„5-канал")*

В Тунісії призначили нового прем'єр-міністра

ТУНІС, Тунісія. — Нового прем'єра отримала Тунісія. Ним став колишній керівник Колеґії адвокатів Беджи Каїд Есебсі. Главу уряду призначив тимчасовий очільник країни. Колишній прем'єр Мохамед аль-Ґануші подав у відставку напередодні, щоб повернути спокій на вулиці Тунісу. Протестувальники вимагають, щоб у відставку пішов увесь уряд. Півтора місяці тому в країні стався державний переворот. Президент Зін аль-Абідіна Бен Алі був змушений залишити свою посаду. „Ми усі чекали на відставку М. Ґануші, але хочемо, щоб від влади відмовився увесь нинішній уряд, а не лише прем'єр, – сказав Б. Каїд Есебсі. – Бажаємо мати народний уряд, а представники старого режиму мусять піти". *(5-канал")*

Президент Б. Обама запровадив санкції проти Лівії

ВАШІНҐТОН. — США 25 лютого тимчасово зупинили роботу свого Посольства в Лівії і заявили про рішення ввести в дію санкції проти лівійської влади.

Президент США Барак Обама лютого 26 запровадив односторонні санкції проти Лівії, високопосадовців країни та її керівника полковника Муамара Каддафі.

Заява Б. Обами пролунала в той час, коли Рада безпеки ООН почала обговорювати низку подібних заходів, спрямованих на те, аби лівійський режим припинив насильство проти своїх опонентів.

Президент Б. Обама заявив, що санкції спрямовані проти уряду полковника М. Кадафі, а не проти лівійського народу. Своїм наказом він заморозив банківські рахунки лівійського керівника і членів його родини, чільних офіційних осіб, а також тих, хто несе відповідальність за політичні утиски в країні.

Б. Обама також наклав арешт на державну власність Лівії у США, щоб захистити її, як сказав Б. Обама, від неналежного використання полковником М. Кадафі та його прихильниками.

Европейський союз оголосив, що вдається до подібних заходів. А Рада безпеки ООН обговорює резолюцію, яка передбачає запровадження санкцій, а також ембарґо на постачання зброї.

Надзвичайне засідання Ради ООН з прав людини у Женеві порекомендувало тимчасово виключити Лівію зі своїх лав і дало дозвіл на міжнародне розслідування насильства в країні з перспективою на притягнення винних до відповідальности. Дипломати кажуть, що Франція і Британія подали проєкт резолюції, що містить подібні заходи. У Брюселі проблему Лівії обговорюють посли в НАТО.

Ці кроки не стануть прямою інтервенцією заради порятунку життя людей. Скоріше за все, вони дадуть надію і стануть політичним посланням лівійському народові, яке заохочуватиме його рішуче виступити проти режиму. *(Бі-Бі-Сі, Радіо „Свобода")*

НА ТЕМИ ДНЯ

Ми гадаємо, що вони – росіяни...

Олександер Гаврош,
Ужгород

У травні минулого року автор цих рядків побував у Києві на відзначенні Дня ерзянської мови. Коли про це комусь розповідаю, у відповідь завжди перепитують:„Якої-якої мови?". Факт сумний, бо я сам про ерзян дізнався недавно.

Втім, дещо знаємо про них під іменем „мордва". Є навіть Мордовія у складі Російської Федерації, але самого такого народу – мордовського – насправді нема. Є два подібні етноси – ерзяни і мокша, які нібито його творять. Але вони настільки подібні, наскільки й різняться. Натомість російські централізатори вирішили об'єднати їх в одне ціле, хоч ні ерзяни, ні мокша так себе не називають.

Так звана велика Росія завжди була, й такою залишається нині, багатьма етнічними уламками. І якщо про Татарстан, Башкортостан чи Північний Кавказ ми немало знаємо, то про фінно-угорські народи, чия територія розселення тягнеться широкою смугою на півночі від Карелії і на півдні – аж за Урал, від московських неоімперських пропаґандистів нічого не почуємо. Зате вони, замовчуючи національні проблеми в себе вдома, вишукують в Україні якихось мітичних русинів.

Отож назвемо далеких родичів наших угорців, які нині мешкають в Росії: ерзя та мокша (843 тис. осіб), удмурти (636 тис.), марійці (604 тис.), комі (понад 418 тис.), карели (93 тис.), ненці (41 тис.), ханти (28 тис.), мансі (11 тис.). А є ще вепси, саами, бесерм'яни, нганасани, іжорці, енці, водь. Усі ці фінно-угорські народи, опинившись в російській державі, почали зазнавати такої брутальної асиміляції, що половина з них уже на межі зникнення.

Пор це свідчать цифри: від перепису 1989 року до 2002 року ерзяни і мокша втратили майже четвертину свого населення. За 13 років – 300-400 тис.! Це виглядає неправдоподібно, адже протягом XX ст. кількість цього народу практично не змінювалася, коливаючись у межах 1.2 млн. осіб.

А відповідь така: Росія взяла курс на тотальне нищення кожної національної самобутности і витворення з різних народів, які її населяють, „рускаґо чєловєка".

Асиміляція здійснюється вміло і цілеспрямовано. Наприклад, у дитячий садок всуціль ерзянського села присилають російську виховательку, яка спілкується з дітьми виключно російською мовою. Присутні на Дні ерзянської мови в Києві зазначали, що ще самі ходили в ерзянські школи, де всі предмети викладалися рідною мовою. Тепер про таке абсолютна більшість ерзян навіть не може помріяти – дітям пропонують вчити рідну мову … факультативно, після головних шкільних занять.

До Дня ерзянської мови у Києві видали збірку поезій відомого ерзянського поета Дмитра Таганова „Седейсе тарка" („Місце в серці"): „Ушосонть валдо. Нармунь гай. Сась маней чадиковонь лембесь. Кеняркс ваясь седесь – вай! Парос кемемась цецякс вельмесь".

Вдаюся до цитування, аби показати, що ці мови не мають нічого спільного з російською. Як і в угорців, в ерзянській мові нема родів та сполучників чи прийменників.

Це зовсім інша культура, зовсім інший світ. До XVIII ст. в ерзян було навіть своє самобутнє письмо – „тешкс", ієрогліфи, якими тепер хіба що значать хрести на могилах. У 1930-их роках освічені ерзяни впроваджували латинське письмо, ним же написано першу Конституцію Мордовської автономної республіки. Але вже 1937-го змушені були переписати її російською мовою. Тоді ж фізично винищили майже всю творчу ерзянську інтеліґенцію.

Сьогодні літературу ерзянською мовою творять близько 40 письменників.

Нам здається, нібито вони на одне лице: що башкири, що татари, що мордва, що удмурти чи комі. Це далеко не так. Бо ерзяни ніколи не були мусульманами, хоча багато століть утворювали західній кордон Казанського ханства. До входження в Російську імперію XVII–XVIII ст.) у них була народна, монотеїстична релігія. Лише у часи Григорія Сковороди їх зробили переважно православними – не без допомоги випускників Києво-Могилянської академії. Православними вони залишаються і сьогодні. Хоча за віки проникнення Церкви у ерзянське середовище витворився певний симбіоз – „мордовське православ'я", яке помітить кожен, хто відвідує місця Серафима Саровського – сама пустинь Саров також знаходиться на території Мордовії.

Коли я на круглому столі з нагоди Дня ерзянської мови розглядав цих людей, то був вражений. Бо замість уявлюваних смаглявих облич півдня, бачив світлочубих та світлооких гостей, яких ніколи б не відрізнив від етнічного росіянина. А тим часом вони рішуче запевняли: „Ми – не росіяни. Ми – ерзяни".

Багато що мені прояснив альбом „Мордовський національний костюм": коли на мене почали дивитися з фотографій русяві люди в сорочках-косоворотках із заправленими штанами в характерно зав'язані лапті, то я був сконфужений. Адже приблизно так в Україні уявляють російське національне вбрання. А виявляється, що це шати… ерзя-мордвинів.

А коли мені сказали, що Рязань – це перекручене Ерзянь, а Арзамас насправді Ерзямас – Земля ерзян, то я взагалі задумався про етногенез того, що ми називаємо російським народом. За сотні років він перемолов і увібрав у себе десятки різних народів – від Кавказу по Далекий Схід. І скільки в цьому „русскому" власне лишилося від Русі, центр якої був у Києві?

(Закінчення на стор. 14)

Уточнення

У вміщеному в ч. 7 репортажу Марти Кебало „Відбулися вечорниці „Червоної Калини" з технічних причин не було подано останній параграф: „Наступні вечорниці „Червоної Калини" відбудуться в „Шератон Медовлендз Готелі" в Медовлендз, Ню-Джерзі, в суботу 11 лютого 2012 року".

АКТУАЛЬНА ТЕМА

В очікуванні третього спалаху

Василь Пахаренко

У серпні цього року Україна святкуватиме 20 років незалежности. Чи є українцям чим пишатися, питання риторичне. Тому що за ці роки багато як набуто, так і втрачено. Перш за все, в культурному пляні.

Найбільший здобуток незалежної України – це шанс на свободу, який був даний народові. І хочу підкреслити, що не свобода була дана, а тільки шанс для її розвитку. Більшість людей ним не скористалася, тому що не була духовно сильною і духовно багатою. А ті, хто скористався – це, власне, були митці, тому розвиток культури за ці роки дуже помітний: було написано, намальовано, знято й поставлено багато таких творів, про які 20 років тому не можна було і подумати.

Якщо конкретизувати, то найбільші досягнення маємо в літературі, тому що література – синтетичний вид мистецтва. В кіно немає великих успіхів, окрім декількох фільмів: „Козак Мамай", „Пастка", „Острів любові" і, може, ще два-три фільми. Серед великого числа літераторів тих, які свідчитимуть про нашу добу перед вічністю, слід назвати Костя Москальця, Леоніда Кононовича, Марію Матіос, Галину Пагутяк, Теодозію Зарівну. Тобто за ці роки створена висока культура, але проблема в іншому: ця культура не донесена до народу.

Суспільство не розвивалося статично, були певні злети й падіння. За цей час Україна пережила два піднесення. Перше – це 1990-ті роки, здобуття незалежности. У народу були надії на те, що все буде прекрасно.

Цю евфорію можна порівняти з першим коханням. Я пам'ятаю ланцюг від Києва до Львова: така величезна відстань, і люди стояли один біля одного, тримаючись за руки! Це багато про що говорить. Це означало, що люди справді хочуть незалежности. Вони доросли до неї. Звичайно, потім прийшло розчарування.

Другий такий етап – Помаранчева революція, яка була набагато зрілішою від переднього піднесення. Люди пережили розчарування у владі, у незалежності, але знайшли в собі сили ще раз зробити це чудо, цей подвиг. Тільки, на жаль, в обох випадках такий апогей гасила сама українська влада. Вона не була готовою до цього в обох випадках. Тобто, це була не зовсім влада, і не зовсім українська.

Якщо ж ситуація повторюється, значить, ми не вчимося на помилках, а лише їх повторюємо. Далі, очевидно, буде третій спалах. Але, власне, не він мене захоплює чи насторожує. Насторожує, чи еліта ним гідно скористається. Звичайно, є загроза чергових розчарувань, а після цього приходить зневіра, апатія, зрада. Це небезпечний період, але, якщо так і трапиться, значить, нам треба пережити й таке.

Сучасна еліта не виконала сьогодні свою місію. Якщо брати до уваги останні президентські вибори, то заклики еліти до „противсіхства" спрацювали не на користь державі.

Ці заклики варто розцінювати як один з наслідків. Сьогоднішня еліта не спрацювала, тому що була роз'єднана. На превелике лихо, цю еліту об'єднували якісь інші цінності, а не Україна. І в цьому немає нічого нового. Подивімося на нашу історію: ми завжди програвали тоді, коли еліта не могла об'єднатися. Так було завжди, крім двох випадків: перший – це Київська Русь, і другий – держава Богдана Хмельницького, доки він був гетьманом.

Якщо ми говоримо про культуру як тривале явище, то хочеться теж згадати історію. Держава повинна бути відділеною від культури. Бо коли це не так, то культура розвивається за принципом: хто платить, той і замовляє музику. У нас був період в історії, коли держава дуже опікувалася культурою. Я маю на увазі радянський період. Митцям тоді жилося прекрасно порівняно з рештою населення: їхні книги видавали шаленими тиражами, письменникам платили гроші, давали нагороди. Тоді це була верства обраних, але в тому випадку, коли ці обрані служили партії. Тому шлях державного втручання в культуру й підвищеної уваги до неї нам не потрібен.

Такий шлях веде у нікуди – мистецтво тоді (як то було в радянські часи) гине. Мистецтво вимагає свободи. У демократичних західних країнах від держави вимагається одне: не заважати. В Україні трохи інша ситуація: держава повинна ще підтримати розвиток культури. Зробити це треба за допомогою фондів, але розумно вкладених. Якби будь-який наш президент, навіть Віктор Янукович, розумів, що йому потрібна сильна держава, то він би вкладав гроші в розвиток культури. Це сприяло б формуванню українського суспільства, яке б завжди обирало Українську державу.

Але В. Януковичеві це невигідно. Йому було б це вигідно, якби він хотів бути Президентом України, а не намісником імператора в Малоросії.

І одною з причин напевно є та ж сама слабкість духу. В. Янукович, мабуть, найкраще ілюструє цю рису характеру.

Його слабкість духу – це його „фішка", як він каже. І в цьому є небезпека. Для Віктора Ющенка це була біда, і він це розумів. В. Янукович втілює „хохляцьку хитрість": обдурити сюзерена. Але це завжди призводить до поразки.

Рівень духовности, моральности – один з чинників культурного розвитку.

У нашого народу є глибоченні традиції цього всього, тільки за часи рабства, в якому ми були майже 500 років, ці традиції знищували. Зрозуміло, що жодному колонізаторові не потрібна мудра і сильна нація. Потрібен натовп – заляка-

(Закінчення на стор. 11)

Про автора:

Василь Пахаренко – письменник, професор Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького, автор низки книг, зокрема „Віті єдиного дерева: Україна Східня і Західня в апокаліпсисі XX ст.", „Шкільне шевченкознавство", „Українська поетика" та ін.

Українців приваблює Америка

Минулого року Міжнародний інститут освіти, культури та зв’язків з діаспорою Національного університету „Львівська Політехніка“ провів соціологічне дослідження з метою вивчення еміґраційних настроїв населення Львова. З’ясувалося, що більшість опитаних хочуть поїхати за кордон з метою працевлаштування, навчання або на постійне проживання. При цьому останнім часом зросла кількість потенційних міґрантів серед молоді віком до 30 років. Вислід дослідження збігся з ситуацією в усій Україні. Державний комітет статистики зазначив, що тепер основна маса міґрантів – це люди з вищою освітою, тоді як за обліком у 2005-2008 роках рівень освіти середньостатистичного міґранта був значно нижчий.

Мотиви виїзду за кордон не змінилися: відсутність праці, бажання покращити фінансовий стан сім’ї, професійна кар’єра, бажання дати дітям гідну освіту. Але тепер 55.7 відс. опитаних заявили, що не погодяться працювати за кордоном нелеґально, тоді як у 1990-их роках основна маса трудових міґрантів з України були нелеґальною. Перед Україною постала загроза втрати висококваліфікованого людського ресурсу, а в подальшому – серйозні демографічні диспропорції у зв’язку з зростанням частки молоді серед міґрантів.

Україна є однією з найбільших країн-донорів робочої сили в Европі. За даними Інституту соціології Національної Академії Наук України, працювати за кордоном хоча б раз виїжджали близько 10 відс. дорослого населення України. Середньомісячний заробіток одного міґранта становить 817 дол., що втричі перевищує середній заробіток працівника в Україні (268 дол.). За даними Міжнародного центру перспективних досліджень, найбільш популярною для українців є Росія, де працюють до 1.5 млн. громадян України. Друге місце посідає Польща, далі – Еспанія, Італія, Портуґалія, Чехія та Греція.

Україна має угоди про леґальне працевлаштування міґрантів з низкою країн, хоча багато українців просто не мають інформації про те, як леґально організувати виїзд за кордон, тому купують туристичні візи, вдаються до хабарів митникам. На Захід виїздять фахівці з вищою освітою, до Росії – здатні працювати на будівництві. Західні країни зацікавлені у заробітчанах з України. Донедавна між Україною і Портуґалією діяла угода щодо трудової міґрації. З настанням кризи уряд Портуґалії вирішив не продовжувати цей проєкт. В Італії криза майже не зачепила обслуговуючий сектор, хоча українці втратили у заробітку. Українці їдуть також на сезонні роботи до Польщі і Чехії.

Але порівняно з Европою для українців є більш привабливою Америка. США мають стійкі традиції країни еміґрантів, більш відкриті і ліберальні у законодавстві, ніж Европа. Міґранти намагаються якомога довше, навіть на шкоду власним сім’ям, прожити у США, назбирати грошей. Люди пенсійного віку вважають, що вони свій борг перед родиною виконали, грошей заробили, намагаються відкрити якусь власну справу. Ціни на харчі, авта, електроніку, одяг у США на порядок нижчі – порівняно з Україною. Навіть при відсутності леґального статусу можна купити авто. Суспільство поблажливо ставиться до іміґрантів, заборонена будь-яка дискримінація на ґрунті раси чи країни прибуття.

Великі надії на виїзд до США породжує візова льотерія. За її підсумками, у 2011 році 6,000 українців (загалом для усього світу щороку надається 50 тис. віз) зможуть виїхати на проживання до США. Бажаючих залишити Україну значно більше. Надій на зміни до кращого життя в Україні залишилося мало, особливо після останніх президентських виборів. Повертатися в Україну ніхто не поспішає.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: admin@svoboda-news.com

Керівник відділу оголошень – Марійка Осцiславська (973) 292-9800 дод. 3040 Fax: (973) 644-9510 e-mail: adukr@optonline.net

Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: subscription@svoboda-news.com

БЕРЕЗЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

„Лебедине озеро“ з села Лебедівки

4 березня 1877 року у Москві відбулася прем’єра балету Петра Чайковського „Лебедине озеро“, якому судилося стати чи не найславетнішим балетом у світі.

І тоді, і тепер не всі знають, що народився балет в українському селі Лебедівці, де композитор гостював у своєї сестри Олександри. На сільськиму ставку він побачив білих лебедів і написав невелику сценку „Танець маленьких лебедят“ для своїх племінниць. Тоді ж він і був виконаний.

П. Чайковський вперше приїхав відвідати свою сестру у Кам’янці в 1865 році. Вона була дружиною Лева Давидова – сина декабриста Василя Давидова і його дружини Олександри. З того часу майже 30 років підряд він гостював у сестри, яка створила йому найкращі умови для творчости – відвела окремий будинок, купила піяніно. Тут він працював над циклом п’єс „Пори року“, операми „Євґеній Онеґін“, „Орлеанська діва“, „Черевички“, „Мазепа“ і дитячим одноактним балетом „Лебедине озеро“.

П. Чайковський любив Україну, з якої походив його рід. Дід композитора Петро Чайковський народився 1745 року в селі Миколаївці Полтавської губернії, в родині козака Федора Чайки. Батьки віддали його навчатися до Київської академії, звідки 1769 року він перевівся для подальшого навчання в Санкт-Петербурзький військово-сухопутний шпиталь. Після закінчення курсу навчання у чині помічника лікаря був посланий до війська.

Ймовірно, що, навчаючись у Санкт-Петербурзі, син Федора Чайки вже називався Чайковським, як це робили тогочасні українці для того, щоб влитися в імперське середовище.

З 24-річного віку композитор майже щороку по кілька місяців жив в Україні, де написав, крім симфонічної музики, також пісню-романс „Садок вишневий коло хати“, дует „На вгороді коло броду“ на слова Тараса Шевченка, використав у своїх творах багато українських народних пісень.

У початковому варіянті балет „Лебедине озеро“ мав трагічний фінал: принц Зиґфрид вступає в боротьбу зі злим генієм, але той скидає його в озеро, зачарована його кохана кидається слідом за улюбленим, а зло ж, уражене такою неймовірною силою почуттів, гине. Цей варіянт не мав успіху на сценах, і згодом головний диригент Маріїнського театру у Санкт-Петербурзі Рікардо Дріґо та балетмайстри Маріюс Петіпа і Лев Іванов переробили кінцівку балету: принц вступає в бій із чарівником, на допомогу юнаку кидається кохана Одета, і вони перемагають.

У Києві „Лебедине озеро“ вперше поставлено 7 жовтня 1926 року. У 1937 році Київський академічний театр опери і балету здійснив нову постановку „Лебединого озера“. Втретє театр звернувся до шедевру П. Чайковського у 1945 році. Згодом театр звертався до цього балету – у 1970-му, 1980-му, 1986-му і 1995-му роках.

Село Лебедівка дістало свою назву, власне, через лебедів, які масово жили на місцевому ставку. Тепер воно пишається не лише лебедями, а й історією славного балету.

Л. Хм.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Байройтський з'їзд відбудеться на Союзівці 12-14 вересня

З'їзд байройтських гімназистів і таборовиків знову відбудеться на Союзівці 12-14 вересня разом з колишніми мешканцями таборів Берхтесґадену, Карльсфельду, Ляндсґуту та Реґенсбурґу. Головою цьогорічного комітету став Богдан Голь. Він вже створив комітет, і на зборах присутні позитивно оцінили працю попереднього комітету під головуванням Ростислава Ратича та обговорили програму наступної зустрічі.

Крім навчання, байройтські гімназисти були дуже активні в громадському житті.

В гімназії був створений гурток гімназійної молоді під опікою проф. Миколи Остап'яка та директора гімназії д-ра Костя Кисілевського. До гуртка належали учні від 3-ої до 8-ої кляс. Гімназисти влаштовували численні імпрези, забави, слухали доповіді та виклади на різні теми. Запам'яталися інсенізації „Лис Микта", „Червона Шапочка", які підготували англійською мовою учні 2-ої кляси.

Гімназійні концерти були вельми популярні, а особливо гарно був приготований концерт на шану Тараса Шевченка під проводом проф. Анастазії Огродник-Жилавої й Івана Недільського.

Старші гімназисти охоче співпрацювали з молодшими учнями та давали їм можливість виявити свої таланти. В гімназистів залишилось багато переживань з цих виступів, бо це були для юних гімназистів перші кроки у виступах на сцені перед численною публікою.

Комітет, готуючи програму наступної зустрічі, чекає на пропозиції та допомогу, щоб зустріч вийшла якнайкраще.

Зазначіть собі цю дату на календарі та приїжджайте, щоб ще раз зустрітись з професорами, однокласниками, друзями та подругами, пластунами і пластунками, сумівцями. Є нагода зустрітися з представниками інших таборів. Було б побажаним, якби молодші гімназисти привезли свої спогади та знімки. До зустрічі на Союзівці.

Ярослав Ликтей,
Вайтсборо, Ню-Йорк

Триває акція поширення в Україні книжки про призвідців Голодомору

Коли з'ясувалося, що Президент України Віктор Янукович на догоду провідникам Росії намагається заборонити висвітлення трагедії Голодомору-геноциду 1932-1933 років, організація „Американці в обороні людських прав в Україні" (Americans for Human Rights in Ukraine – AHRU) і львівське католицьке видавництво „Свічадо" (директор Богдан Трояновський) за участи тижневика „Свобода" розпочали акцію поширення в Україні книжки Левка Хмельковського „136 призвідців Голодомору". Було запропоновано надіслати до AHRU чеки і адреси, на які львів'яни мали б вислати книжки.

Читачі „Свободи" охоче відгукнулися на заклик. Першими взяли участь в акції Олег Склепкович з Ратерфорду, Броніслава Скорупська з Сомерсету, Ольга Тритяк з Матавану (усі – з Ню-Джерзі), Іван Бутрій з Ворену, Мишиґен, Роман Слиж з Ралей, Північна Каролайна, та ін. На їхні побажання книжки вислані до навчальних закладів і бібліотек у Києві, Житомирі, Сумах, Луганську, Херсоні, Черкасах та ін.

Вже надійшли перші відгуки. Директор наукової бібліотеки Національного педагогічного університету ім. Михайла Драгоманова Людмила Савенкова надіслала з Києва „щиру подяку за подаровану книжку, яка буде використана викладачами та студентами нашого університету". Вона пише: „Бажаємо панові Олегові Склепковичеві та працівникам видавництва „Свічадо" творчих успіхів та сподіваємось на подальшу увагу до нашої бібліотеки".

Щоб взяти участь в акції поширення в Україні книжки про Голодомор, просимо надіслати до AHRU чеки з розрахунку 5 дол. за книжку (з пересиланням) і подати кількість книжок, адреси і назви установ, до яких „Свічадо" має вислати книжки. Адрес: AHRU, 43 Midland Place, Newark, NJ 07106-2803.

Божена Ольшанівська,
президент AHRU,
Ньюарк, Ню-Джерзі

Учні 3-ої кляси гуманістичної гімназії в Леопольд Касерне, Байройт, Німеччина. Спереду сидять проф. Софія Котис і директор гімназії д-р Кость Кисілевський.

Дитяче містечко – оселя сиріт

Ідея дитячого містечка для сиріт надто актуальна для українського суспільства. Низький матеріяльний рівень життя тисяч українських родин, безробіття, соціяльна незахищеність є сприятливими чинниками поширення алкоголізму, наркоманії, злочинности, а невинними жертвами ситуації стають діти. Вони поповнюють дитячі будинки, інтернати, спецколонії для неповнолітніх, або помирають в підвалах міст від різних інфекційних та венеричних хвороб. В Україні налічується понад 100 тис. дітей, позбавлених батьківської опіки. Виховні заклади радянських зразків не здатні до виховання особистостей, тому 80 відс. випускників подібних закладів поповнюють кримінальні угрупування.

Дитяче містечко Святого Благовіщення в селі Лютинка на Львівщині ґрунтується на засадах родинности. Кілька будинків сімейного типу мають замінити дітям-сиротам інтернати. Будинок прийматиме не більше 10 дітей, щоб дати кожній дитині відповідну увагу.

На території містечка організується (на базі старого Народного будинку, котрий потребує ремонту та розбудови) дитячий театрик, де діти розкриватимуть свої таланти. Діятимуть спортивні гуртки, майстерні ковальського, ткацького мистецтва, вишиванки, розпису писанок, живопису та іконопису. Серед містечка буде співоче поле.

Основою виховання є, звичайно, освіта та праця. На території містечка стару школу перетворять на оздоровчий табір, де діти реґіону (з часом і з цілої України) та діти містечка проводитимуть спільні спортивно-патріотичні вишколи.

Містечко має 700 гектарів орної землі. Сільська рада сприяє купівлі господарського двору, де збереглись старі корівники та недобудований фуражний склад. Будуть діти, що підуть у вищі навчальні заклади, але будуть і такі, що залишаться. Для них передбачаються ділянки, де, одружившись, з допомогою спонсорів та держави, вони будуватимуть приватні будинки.

Це проєкт, який приноситиме конкретні плоди. Виховання починається з Букваря, з першої вишиванки, з віршів, писаних в теплі українські вечори. Не будьте байдужими до цього проєкту.

Детальніше можна дізнатися про нього на сайтах: www.lysty.com.ua, www.vechir.blogspot.com. і kaminskyi.blogspot.com. У США можна телефонувати на число: (516) 882-1221.

Адреса: Дитяче містечко, село Лютинка, Жидачівський район, Львівська область, 81785 Ukraine.

Роман Мацук,
Сайосет, Ню-Йорк

Читачі закликають до пильности у взаєминах з Росією

Як завжди, провідною темою багатьох листів до редакції залишається сучасний стан України, її взаємини з Росією.

Член-кореспондент Національної Академії Наук України **Микола Михальченко** з Києва велику статтю „Відома і невідома Україна" присвятив історії України, її взаємин з Московією і Росією, проблемам нинішнього проводу України, подав характеристики усіх її президентів.

Святослав Караванський у статті „Поранений звір найстрашніший" застерігає перед небезпекою з Росії і пише: „Москва живе в постійному наступі і, бувши поранена, не завагається вдатися до найстрашніших, найжахливіших учинків, бо все їй сходить безкарно".

Юрій Кравчук з Вільмінґтону, Делавер, у листах „Український геноцид" та „Україні одну мову – українську" звертається до істотних проблем у взаєминах України з Росією і докоряє московським провідникам за те, що вони „не хочуть бачити правди, бо правда в очі коле".

Ганна Сасовська з Гемтремку, Мишиген, назвала свою статтю „Україна в небезпеці". Вона визначила п'ять проблемних питань, які заважають державному будівництву в Україні і піддала критиці усіх її нинішніх провідників.

Віра Крива з Дітройту написала два вірші „Час настав окремо жити" і „Дружіть з сусідом, бо ж – сусід", у яких критикує московських правителів минулого і сучасности за численні спроби поневолити Україну. Вона стверджує : „Кожний має бо свій дім, й кожний хай керує в нім".

Кілька тижнів тому надіслала листа про Орликіяду-2010 її учасниця пластунка **Юля Бедрус** з Дітройту, у якому повідомила про участь у змаганні дітройтських пластунів, але на час отримання її листа „Свобода" вже розповіла про цю зустріч в Ню-Йорку, повідомляючи про усіх учасників.

Уклін за турботу

До новорічних та Різдвяних свят миргородські діти-інваліди та сироти отримали щедрі подарунки від Сестрицтва св. Ольги при парафії св. Андрія Української Православної Церкви в США – гарний одяг, солодощі, книги.

Подарунки з побажаннями здоров'я і світлої долі вручив дітям вчитель Анатолій Сазанський. Діти дякують ласці і зусиллям сестер. Зокрема Олі Матулі ми пересилаємо свою вдячність за добре серце і піклування про дітей в Україні.

Юля Іващенко, студентка,
Миргород, Полтавська область

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу

Софія Г. Замятіна, доня Вікторії Попової та Олексія Замятіна, з Сан-Дієґо, Каліфорнія, – нова членка 777-го Відділу УНСоюзу. Забезпечила Софійку Віра Скоп (американська бабуся).

Бенямін П. Ілківский, син Тифані та Михайла Ілківських, з Орчард -Парку, Ню-Йорк, – новий член 360-го Відділу УНСоюзу. Свого праплемінника забезпечила пратітка Надія Марк.

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. - 22 лютого працівники Головної канцелярії Українського Народного Союзу і редакцій його періодичних видань у короткій зустрічі відзначили 117-ту річницю заснування УНСоюзу. Фото: Матвій Дубас

Шановні дописувачі!

Порівняно невеликий обсяг тижневика і значне число пропонованих редакції матеріялів змушує звернутися до Вас з проханням надсилати до публікації тексти листів обсягом не більше, ніж 500 слів, тобто три-чотири сторінки машинопису, через два інтервали. Редакція залишає за собою право скорочувати довгі тексти і виправляти їх згідно з чинним правописом. Просимо утримуватися від відступів від обраної теми для опису сторонніх щодо неї питань. Фотографії просимо надсилати лише в додатку до листа, даючи їм назви, які зазначені в тексті. Назва фотографії і підпис до неї – це різні речі. Не позначайте світлини загальновживаними числами чи словами, тому що комп'ютер не зможе їх відрізнити. Разом з прізвищем обов'язково подавайте повне ім'я осіб, про яких іде мова в тексті допису чи статті.

Редакція

Про „діялог"...

(Закінчення зі стор. 3)

акценти. Всім очевидно, що за кілька років в країні буде гострий дефіцит кваліфікованих вчителів. Та й методика викладання шляхом простої начитки інформації в світі Google та Вікіпедії не витримує жодної критики.

Очевидно, що технічне оснащення шкіл і вищих навчальних закладів не має нічого спільного з сучасними технологіями.

Але при цьому міністер освіти Дмитро Табачник надає перевагу дискусіям довкола кількости годин російської літератури та розробляє законопроєкти, мета яких – мінімізувати вплив найсучасніших навчальних закладів.

Від людей, які дуже мало вчилися, надаючи перевагу зовсім іншим видам діяльности, годі чекати уваги до освітньої сфери. Але бодай базовий інстинкт самозбереження мав би мотивувати українську владу почати дискусію про реальну реформу освіти, про нові методи викладання, про нові програми, які б дозволили українським студентам бути в загальносвітовому дискурсі.

Без цього країна не просто лишатиметься глибоко провінційною, вона втрачатиме бодай шанс на конкурентоспроможність. Без цього вона і далі стрімко втрачатиме свій головний ресурс – людський. Йдеться про талановиту молодь, яку радо приймають західні університети, але з яких вже мало хто повертається.

Теза число три – швидке впровадження технологічних іновацій. В першу чергу в енерґетиці. „У Каліфорнійському технологічному інституті розробляють спосіб перетворення сонячного світла і води на пальне для наших автомобілів. У Національній лябораторії „Овк Ридж" працюють над тим, як отримати набагато більше енергії з наших ядерних об'єктів. Поглиблюючи дослідження і стимулюючи їх, ми зможемо позбутися нашої залежносту від нафти завдяки біопаливу і стати першою країною із мільйоном електромобілів на дорогах до 2015 року. Так, прориви у дослідженні чистої енерґетики переростуть у робочі місця в галузі чистої енерґетики, якщо підприємства знатимуть, що існує ринок збуту для їхньої продукції. Тому сьогодні я закликаю вас приєднатися до мене у проголошенні нової мети: щоб до 2035 року 80 відс. електроенергії Америки надходило з чистих джерел", – сказав Б. Обама.

Далі – надшвидкісні залізниці, бездротовий зв'язок, Інтернет для 98 відс. американців. Всі ці інвестиції зроблять США найкращим місцем для бізнесу та створення робочих місць", – каже Президент США. Плюс – максимальна економічна свобода та зведення до мінімуму державного реґулюванням бізнесу.

Про те, які відповіді дав новий податковий кодекс на питання зменшення ре\улювання в Україні – написано чимало. Програма на кшталт „Тотальна інтернетизація Жмеринки та інших малих міст України" явно не є пріоритетом уряду. Там, схоже, не знають навіть, з якого боку підійти до модернізації всього того комплексу пострадянської інфраструктури, яка нині просто тріщить по швах.

В енергетиці лише починаємо вести мову про видобуток власного газу у Чорному морі та сланцевого газу в Карпатах. Всі інші дискусії вельми традиційні – довкола ціни на російський газ.

І останнє. На завершення своєї промови Б. Обама говорить про мрію, свою, американську мрію: „Ми можемо мати різні погляди, але ми всі віримо в те, що можна домогтися успіху, якщо його прагнути. У нас може бути різне походження, але ми всі віримо, що у цій країні можливо все".

Про що мріє Віктор Янукович? Яка вона, українська мрія? Влада навіть не починала працювати на онтологічному рівні, що дає відповідь на питання: хто ми, українці, і навіщо нам власна держава?

Комусь здається, що це лише слова, які не мають особливого змісту. Але це – базовий рівень. Без нього, тобто без мрії, без картинки майбутнього і без віри, що цю картинку можна втілити в життя, не можна побудувати країну.

Кожна країна, яка мала імпульс розвитку, спочатку мала ідею. Основний дискурс діялогу В. Януковича з країною крутився довкола питання – „Як вижити?". А це не є мрією...

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відбулася скайп-конференція з мистцями художніх майстерень Києво-Печерської Лаври

ЧИКАҐО. – 20 лютого в Українському Інституті Модерного Мистецтва (УІММ) відбулася міжнародна скайп-конференція з мистцями художніх майстерень Києво-Печерської Лаври. Українська громада занепокоєна тим, що керівництво Лаври оголосило війну українській культурі, а заручниками експансії московської Церкви стали ті, хто творять Лаврський мистецький світ.

Від червня 2010 року триває діялог по обидва боки океану. Радіо „Українська хвиля" та газета „Час і Події" інформують громаду, проводять радіомости та обмінюються в інтернет-мережі думками з цієї теми з небайдужими людьми у багатьох країнах світу. Вони намагаються захистити від виселення з території історичного заповідника музеї, лікарню для хворих на СНІД, Історичну бібліотеку та Академію керівних кадрів культури та мистців з художніх майстерень.

З метою координації дій світового українства на захист прав українських мистців було створено організаційний комітет, до якого увійшли відомі в громаді світські і релігійні діячі. Найпершим завданням стали листи з повідомленням про ситуацію в Україні навколо Києво-Печерської Лаври до американських конґресменів. Очолили комітет о. Мирон Панчук та Люба Маркевич, директор „Рідної школи" у Чикаґо. Вони неодноразово бували у майстернях, брали участь у акціях підтримки.

Учасники скайп-конференції з мистцями художніх майстерень Києво-Печерської Лаври (зліва): Віктор Коновал, Віталій Мітченко, Петро Нанжа, Люба Маркевич, Іван Пилипенко, Юрій Шейніс. Фото: Люба Маркевич

Український скульптор Віктор Коновал сказав, що діяспора завжди була і буде силою, покликаною захищати і обороняти інтереси України.

Предметом обговорення під час першої скайп-конференції були саме майстерні. 23 грудня 2010 року на знак солідарности з музеями Лаври було відіслано листа від УІММ за підписом президента Орисі Кардозо до Секретаріяту Президента України, на який ніхто не відповів.

У своєму вступному слові перед початком зустрічі о. М. Панчук сказав, що Лавра сьогодні, як і за радянських часів, є бастіоном російської влади на території України. Приміщення майстерень будувалося для лаврської іконописної школи в кінці XIX ст., там працювали відомі художники, закладено традиції київської лаврської школи.

„Апелюйте до Спілки художників в усіх містах України, до студентів академій та художніх інститутів і училищ, і в ніякому разі не здавайтеся!" – звернувся до киян Заслужений художник України, член Американської Спілки художників Анатолій Коломиєць. Його підтримали інші промовці.

„Ми маємо проявити солідарність з мистцями України, приєднатися до їхніх акцій, аналогічні акції проводити перед американськими урядовцями, які мають у своїх руках важелі впливу на американсько-українські взаємини,"– сказала Л. Маркевич.

Були різні поради, приємнаділова атмосфера. Українці в діяспорі повинні усвідомити, що московські ченці, захоплюючи майстерні, посягають на українську національну і духовну святиню. Діяспора у всьому світі повинна відгукнутися відповідними пресовими повідомленнями і заявами з приводу долі Лаври до урядів своїх країн.

Марія Климчак

Володимир Ар'єв: „Сьогодні наша черга боротися за Україну"

Степан Слуцький

НЮ-ЙОРК. – 8 лютого в будинку Українських Державницьких Організацій відбулася зустріч народного депутата України Володимира Ар'єва, з українською громадою міста. Зустріч була організована Нью-йоркським відділом Українського Конґресового Комітету Америки (УККА).

На початку зустрічі президент УККА Тамара Олексій розповіла присутнім про гостя. В. Ар'єв – професійний журналіст, працював для Бі-Бі-Сі, в міжнародному медія-центрі InterNews, в щотижневій програмі „Післямова", в газеті „Дзеркало тижня", а з 2004 року є головним редактором програми „Закрита зона" на „5-каналі". В листопаді 2007 року кандидував до Верховної Ради і став депутатом від бльоку „Наша Україна-Народна самооборона", тепер є членом Антикорупційного комітету.

Подякувавши за можливість зустрітися з представниками української громади, В. Ар'єв повідомив, що в цю подорож він поїхав з групою, в яку увійшли ще двоє народних депутатів – Андрій Шевченко і Олесь Доній, а також журналісти, правозахисники та представники декількох українських громадських організацій. Усі вони прилетіли до Вашінґтону за свої гроші та за власною ініціятивою, щоб зустрітися з представниками Конґресу, Сенату, Державного департаменту США та Адміністрацією Білого Дому і поінформувати їх про ті загрози, які сьогодні існують для демократії в Україні.

В. Ар'єв – про антикорупційний закон:

„З кінця 2007 року до середини 2009 року ми випрацювали антикорупційний пакет законів. Він був дуже високо оцінений американськими й европейськими експертами, а у липні 2009 року проголосований Верховною Радою. Але в дію він так і не вступив, бо депутати спочатку проголосували, а потім перелякалися. Те законодавство було дуже суворе, і тому багатохто вирішив, що воно діятиме проти них самих. В результаті в грудні 2010 року весь Антикорупційний пакет був скасований. Тому в Україні дотепер немає навіть юридичного визначання, що таке корупція.

Сьогоднішня Україна – це згортання демократії, боротьба зі свободою слова, боротьба з усім українським, політичні репресії,

Учасники зустрічі (зліва): Теодор Воляник, Христина Андрушків, Василь Барабаш, Іванка Заяць, Володимир Ар'єв, Тамара Олексій, Андрій Добрянський, Степан Качурак. *Фото: Степан Слуцький*

боротьба з Православною Церквою, яка не належить до Москви, як також і з Греко-Католицькою. Про все це ми хотіли розповісти у Вашінґтоні".

Про реакцію США на зустріч з українськими опозиціонерами:

„Нас приймали; ми могли нормально розмовляти; нас вислуховували. Але я побачив, що інтерес до України все ще не дуже великий. Не розуміють там тих процесів, які відбуваються в Україні.

Якось дивно американська адміністрація почала фокусувати свою увагу на цікавих для неї місцях, забуваючи про фундаментальні речі. Там, де вона могла завжди спиратися на демократію, ми бачимо абсолютне іґнорування, нецікавість. Зараз, після подій в Єгипті і Тунісі, я відчув, що трошки з'явився інтерес. В наш бік врешті хоч подивилися і почали прислухалися.

Під час нашої візити вийшла заява Державного департаменту з приводу політичних репресій в Україні

Ми надали їм усі факти стосовно переслідування провідників опозиції. Я також написав статтю для „National Review online" вона 8 лютого вийшла.

Автори коментарів до цієї статті радять чекати до 2013 року – мовляв, нинішня Адміністрація все одно на вас уваги не зверне, а якщо прийдуть републіканці, то вам, можливо, є на що сподіватися. Я це не хочу коментувати, але сьогоднішній стан речей показує, що ми залишились з нашою проблемою, фактично, один-на-один".

Про політичну ситуацію в сьогоднішній Україні:

„Чому ми приїхали до Америки? Тому що перша сходинка в нашій боротьбі вже пройдена. Безуспішно. Перша сходинка — це спроба діяти внутрішніми силами, леґітимно, з використанням закону. Але нинішня влада в Україні плює на закони. Вона абсолютно не хоче бачити законодавчі акти, які змушують їх діяти так, як треба, а не так, як вони хочуть.

Порушуються всі права людей. Нехтуються основоположні конституційні норми громадян — усіх без винятку. Влада ставиться до людей як до сміття. Свої законні інтереси через суд захистити неможливо, оскільки суд куплений, боїться влади і залежний від неї, та й сам по собі, якщо чесно казати, прогнилий.

На жаль, ми сьогодні маємо побудовану велику, ніби страшну, але дуже прогнилу зсередини систему, яка нас абсолютно чути не хоче. Тому ми поїхали за кордон.

Відомо, що Віктора Януковича підтримує Москва. Але що стоїть за цієї підтримкою? Росія вже давно зрозуміла, що гратися так, як це вона робила з Леонідом Кучмою, для неї сенсу немає.

Росіяни виставили умови – віддати їм атомну енерґетику, електроенерґетику, газову систему разом з газовими сховищами, авіобудування. Чи віддасть В. Янукович це все? Адже він сам має з цього жити.

Отож не патріотизм, а жадібність змушує його дивитися у бік Заходу. Покищо Захід до нього ставиться більш-менш льояльно.

Хоч у Вашінґтоні ми помітили вже деяке розчарування Януковичем – здається, там уже побачили, з ким мають справу. Але до активної підтримки [української опозиції] вони покищо не дуже готові.

Ми розуміємо, що це наша справа. Покищо ми будемо використовувати всі можливі засоби тиску через міжнародну спільноту".

Про наступну стадію опору:

„Ящо Президент Янукович не прислухається до того, що йому говорять на Заході, якщо він не відмовиться від політики пограбування країни, то наступить третя стадія опору. Вона буде для нього страшною, бо в Україні вже зріє бунт. В Україні народжується громадянське суспільство. І варто радіти, що воно народжується без політики. Хто знав організаторів Податкового майдану, який, до речі, стався в річницю Помаранчевої революції? Ніхто не знав. Це представники саме того середовища організували людей, коли їм допекли. А зараз допікає усім. Трудовий кодекс плянується такий (він вже зареєстрований), що ми його називаємо новітнім рабством. Житловий кодекс, який плянується, дозволятиме, наприклад, у ситуації, коли в будинку хтось не платить, оголошувати банкротство всього будинку; і він весь буде продаватися з авкціонів без відома інших мешканців, фактично, за копійки. Ніхто цього терпіти не буде".

Про зміни в українському суспільстві:

„Спостерігається суттєве зниження довіри до [традиційних] засобів масової інформації. В Україні за 2010 рік спостерігався небачений ріст користувачів соціяльної мережі „Facebook". За темпами зростання користувачів цієї мережі Україна була другою у світі і на першому – в Европі.

Люди шукають інформацію з альтернативних джерел. Люди хочуть свободи, прагнуть вільної думки. Це також надає оптимізму. Зріс інтерес до культури.

В Києві гастролі Івано-франківського обласного драматичного театру проходили з аншлагами, причому люди за кілька сот метрів на підходах до театру запитували, чи є зайвий квиток. А на творчий вечір Ліни Костенко, який відбувся тиждень тому, люди ледь не проривалися. Вільних місць в залі зовсім не було. Довелося ставити екран на вулиці. І це у величезному театрі ім. Івана Франка! Те саме відбувається, коли вони їздять і по областях України.

Люди спраглі свіжої думки, люди спраглі культури. А це — передумова виникнення громадянського суспільства, яке вже не буде кероване політиками, а воно буде керувати політиками, спрямовувати туди, куди цьому суспільству буде потрібно".

Звернення до української громади:

„Особливо хотів би я звернутися до української громади [в діяспорі]. Вірю, що ви любите Україну. Вірю, що ви її пам'ятаєте, що вона у вас в серці. Вірю, що ви хочете побачити її такою, якою про неї мріяли.

Ми намагаємося об'єднатися, намагайтеся і ви. Якщо сьогодні не забути про якісь старі розбіжності, то потім вони будуть нікому не потрібні, коли України не стане. Тому об'єднуйтеся. І допоможіть нам в цьому.

Звертайтеся до уряду США, нагадуйте весь час, що ви тут є; що ви, як громадяни, вимагаєте від них рішучих дій і захисту демократій – як це декларує кожен американський уряд. А в України ми, зі свого боку, будемо ще активніше працювати.

Ми не боїмося. Хай кидають в тюрми. Хай залякують, ми витримаємо, як колись витримували хлопці, які були в лісах. Вони витримали. Вони пройшли через страшні речі. Вони нас надихають. А сьогодні наша черга боротися за країну, і в цьому ваша допомога буде дуже важливою".

Закордонні українці подякували українському дипломатові

Учасники зустрічі з генерал-майором Леонідом Голопатюком (в центрі першого ряду). *Фото: Левко Хмельковський*

КЛІФТОН, Ню-Джерзі. – Українські громадські активісти, довідавшись, що представник Міністерства оборони України при Постійному представництві України в ООН, генерал-майор Леонід Голопатюк після закінчення дипломатичної служби повертається до України, зустрілися з ним і його дружиною Валентиною, щоб подякувати генералові за гідне представлення в ООН Збройних Сил України і її миротворчої діяльности.

Присутні квітами та теплими словами обдарували подружжя Голопатюків і подякували їм за дружнє ставлення до закордонної української спільноти.

Промовляли Марта Кокольська, Зенон і Олена Гальковичі, Северин Палидович, Михайло Козюпа, Ярослав Завійський.

Не без зворушення генерал Л. Голопатюк подякував за милу несподіванку.

В зустрічі брали участь президент Української світової кооперативної ради Ігор Ляшок, президент Централі українських кооператив Америки Богдан Ватраль з Чикаґо, старший політичний радник ООН Олександер Мацука та інші.

Ця зустріч стала милим та незаперечним фактом незломної української сили і спроможности дати відсіч будь-яким намаганням недругів поділити та порізнити наш народ.

Іван Буртик

В очікуванні...

(Закінчення зі стор. 5)

ний, тупий, бажано – підлий. Тому кожен колонізатор робив для цього все, що міг зробити. Найжахливіші наслідки мали останні 70 років, коли ідеологічна політика СРСР поставила собі за мету знищити всі народи, окрім російського, й „виплавити" на його основі нову спільність – „радянський народ".

І їм це значною мірою вдалося.

Як доказ, зараз є психологічний тип людини – „гомо совєтікус". Чотири відсотки з гаком сьогодні голосує за комуністів – це свідчить про існування в свідомості людей гарного образу Радянського Союзу.

Виходить, що нашу духовність знищили. Найкращі риси ми втратили.

Понищено дуже багато, але надія залишається на генетику, яка сильна у кожному з нас. Ось я записую іноді з інтернету українські пісні, деякі зовсім невідомі мені, але десь на середині пісні починаю підспівувати.

Виявляється, десь там, на рівні родової, національної пам'яти, воно в мені було. Це і є та генетика, яка допоможе нам згадати все те, що намагалися знищити зайди. Як не як, а нашому народові притаманні й доброта, і людяність, і патріотизм. Можливо, не такий кричущий, але глибокий. Я його бачив на Майдані 2004: коли сотні тисяч людей стояли, і так було тривожно, щоб не знайшовся якийсь дурень та не зробив чогось лихого. Цього не сталося! Жодного разу. Це говорить про те, що наш народ має духовний потенціял.

Кажучи про розвиток нації, доречно згадати літературу, яка повинна виховувати майбутнє суспільство. Чи робить це сучасна українська література? Вона, на думку багатьох критиків і читачів старшого віку, керується масово-споживацькими запитами авдиторії. Але насправді – то стереотипне уявлення. Не треба забувати, що сучасна література – це і Ліна Костенко, і Дмитро Павличко, і Борис Олійник, і Василь Захарченко.

Достойні надбання, безсумнівно, маємо. Для прикладу, видавництво „А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА" випускає чудову дитячу літературу, видавництво „Грані-Т" подарувало серію чудових книжок про дитинство відомих людей. Таких прикладів є чимало. Проблема в іншому – як донести до народу всі ці надбання. І від держави тут не так багато треба: насамперед, створити сприятливі умови для функціонування книгарень.

Крім цього, візьмемо до уваги постмодерну літературу. Ту ж саму Ірену Карпу. Біда, коли молоде покоління, читаючи І. Карпу, хоче її наслідувати.

Письменник повинен пам'ятати, що він несе відповідальність за тих, кого приручив. І повинен думати про те, які результати матиме наслідування його літературних образів. Але на це – нема ради. Визнання книжок І. Карпи як таких, що нічого не варті, лише піднімає їхню популярність у суспільстві. Заборонити їх не можна, бо це викличе лише ефект „забороненого плоду". Вирішення проблеми я бачу у вихованні молодого покоління, щоб, читаючи такі твори, воно не сприймало тільки зовнішню оболонку, зрештою, вміли розрізняти зерно і полову.

У дальшому розвитку України усе залежить не тільки від культури. Давно врізалися в пам'ять влучні слова поета: „Життя на землі нагадує восковий наліт на сливі".

Так само можна сказати й про культуру: це восковий наліт на душі нації. Мається на увазі, що перспективи культури залежать, як не прикро і як не банально, від перспектив держави. Чи буде ця держава – раз, чи буде це Українська держава – два. Тому що ми зараз знову опинилися перед загрозою стати прихованою колонією. Якщо Україна буде малоросійською державою, то наша культура скотиться до рівня Вєрки Сердючки.

Якщо в нас буде українська Україна, то є всі шанси на розвиток й на гарні перспективи.

Наша культура дуже потужна. Вона зараз розвивається всупереч, а не завдяки – і це теж ознака її сили. А якщо їй не заважатимуть, то це буде чудо. Чергове українське чудо.

Новини з Наукового Товариства ім. Шевченка

Мовна політика в Україні: дія влади, думки громадян

НЮ-ЙОРК. – 29 січня присутні у лекційній залі НТШ-А прослухали доповідь на тему „Мовна політика в Україні: дії влади, думки громадян“. Доповідачем виступав Володимир Кулик, старший науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень Національної академії наук України, відомий політолог, член редколегії часопису „Критика“, автор декількох монографій та численних наукових публікацій.

У вступному слові перед початком доповіді президент НТШ-А д-р Орест Попович розповів про заходи, що їх НТШ-А багато років вживає на виправлення нескінченних кривд, заподіяних розвиткові української мови з боку більшовицької влади. Зокрема він навів важливі дані про багатолітню працю Термінологічного центру НТШ-А, згадав про останні відвідини бібліотеки та архіву НТШ-А влітку 2010 року головою Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології України професором Богданом Рицарем, наголосив на участі НТШ-А в проєкті оцифрування термінологічних словників, що виходили в Україні в т. зв. „золоту добу лексикографічного вибуху“ другої половини 1920-их – початку 1930-их років.

В. Кулик зосередив увагу на питаннях мовного законодавства, з одного боку, та реаліях мовної практики – з іншого. На його переконання, у цій суперечливій дихотомії, як ніде инде, даються взнаки стійкі переконання людей. Доповідач виділив основні точки, якими вже довший час характеризується мовна ситуація в сучасній Україні. Насамперед це пасивність, недбалість влади у стосунку до її обов’язку щодо розвитку й дотримання належного мовного режиму в країні. До цього долучається й значна пасивність громадян, які на приступному їм індивідуальному рівні надто слабо долучаються до підтримки українського мовного середовища в інтересах усіх краян, які живуть і працюють поруч. Дається взнаки звичне уявлення, що про все повинна піклуватися держава. Добра половина суспільства, може, й хоче рішучіших кроків з боку влади, але з реальними вимогами не виступає і просто вичікує: „Нехай, мовляв, нам дадуть!“. А влада, своєю чергою, нічого не робить, міркуючи : „А нехай нас примусять!“.

Петро Потічний (зліва) під час доповіді в Науковому Товаристві ім. Шевченка.

Володимир Кулик під час доповіді в НТШ-А в Ню-Йорку.

Як наслідок, за словами В. Кулика, українська держава не має ґрунтовно опрацьованої та послідовної мовної політики. У сесійному форматі мовне питання в українському парламенті слухалося востаннє в листопаді 2001 року. Проглядається згода верхів на такий собі стихійний status quo. Уряд толерує порушення та недотримання мовного законодавства, особливо це стосується порушень з боку державних службовців. Влада часто ігнорує мовне законодавства сама, а відтак дозволяє не виконувати це законодавство й окремим громадянам.

Сум’яття у мовній ситуації посилюється ще й через те, що позиція в питаннях функціонування державної мови у різних українських президентів була різна. У цій ситуації відбувається повзуча леґітимізація політики русифікації, що особливо дається взнаки на прикладі заходів сумнозвісного Дмитра Табачника на міністерській посаді в галузі освіти.

Щоб ефективно протидіяти цьому, необхідні дії з боку усього суспільства – рішуча позиція неприйняття та зустрічні законодавчі ініціятиви. Таку протидію ми бачимо на прикладі гострих протестів в українському суспільстві, викликаних нещодавніми спробами запровадження міністерськими указами концепції мовної освіти, концепції літературної освіти, концепції історичної освіти в Україні, ці протести стають дедалі активнішими і влада не зможе з ними не рахуватися.

Літопис УПА“ – про український визвольний рух

НЮ-ЙОРК. – 12 лютого чергова наукова сесія в НТШ-А була присвячена темі: „Літопис УПА як джерело інформації про український визвольний рух під час Другої світової війни“. З доповіддю виступив почесний гість Товариства – професор-емерит Університету МакМастер у Гамільтоні, відповідальний редактор книжкової серії „Літопис УПА“ д-р Петро Потічний.

Відомо, що він як президент Канадської Асоціяції Славістів зробив вагомий унесок в українознавчі студії у США та Канаді. Проф. П. Потічний є одним із засновників Видавництва „Літопис УПА“, від 1973 року – співредактором, а згодом – відповідальним редактором його видань. Досі видано понад 80 томів різних матеріялів та документів, пов’язаних з Українською Повстанською Армією.

Стараннями проф. П. Потічного архів „Літопису УПА“ під гаслом „Збірка Петра Й. Потічного про підпільну і протипідпільну боротьбу в Україні“ („The Peter J. Potichnyj Collection on Insurgency and Counter-Insurgency in Ukraine“) прийнято на зберігання в Бібліотеку Робартс у Торонтському університеті.

Говорячи про цілі Видавництва „Літопис УПА“, доповідач особливо наголосив на необхідності публікацій, з дотриманням джерельної точності, документів і матеріялів до історії УПА, визвольного руху в цілому за час Другої світової війни та після неї. Завдяки старанно опрацьованим доповідачем ілюстраціям та світлинам слухачі мали змогу бачити на екрані зміст 49 томів „Основної серії“, 14 томів „Нової серії“, 11 книг серії „Події і люди“ тощо. Загалом протягом майже чотирьох десятиліть, у період між 1973 і 2011 роками світ побачили 83 томи „Літопису“, а також ще сім дотичних книжок на спілку з іншими видавцями.

„Основна серія“ видається на основі багатих архівних матеріялів, серед яких проф. П. Потічний назвав документи підпілля, принесені з України, більшість з Архіву Закордонного Проводу Української Головної Визвольної Ради (УГВР) і деякі з Архіву Закордонних частин Організації Українських Націоналістів (ЗЧ ОУН). Важливу ролю зіграли підпільний архів села Озерна, німецькі документи з архівів Тараса Гунчака, Омеляна Антоновича, Державного архіву США, архівів Словаччини і Чехії тощо.

Подальші серії базуються кожна на своєму джерельному матеріялі, серед них і мемуарного характеру. Наприклад, джерела серії „Бібліотека“ включають спогади Юрія Ступницького, Ярослава Грицая, Василя Левковича, Івана Путка, Катерини Зарицької, Галини Коханської – брак місця не дозволяє вичисляти імена й прізвища інших названих лектором сумлінних хронікерів.

Багато уваги приділив доповідач і підготуванню нових томів, серед яких – книги про Ніла Хасевича, Ярослава Старуха („Основна серія“), про листування керівників підпілля Волині, підпілля в центральній і східній Україні („Нова серія“), видання про Федора Першаківця та Якова Бусла (серія „Події і Люди“) та ін.

Проф. П. Потічний наголосив, що ці видання надсилаються і приймаються у фонди усіх центральних державних і важливих університетських бібліотек світу, усіх центральних і обласних бібліотек України, хоча зі східніх областей України книжки нерідко повертають або знищують.

В прикінцевій частині доповіді проф. П. Потічний зазначив: редакція „Літопису УПА“ дотримується такого порядку подання матеріялу, який існував у підпіллі, тобто ніколи не ототожнює ОУН і УПА і не вживає абревіятури ОУН-УПА. Це не значить, що редакція намагається протиставляти ці організації одна одній. УПА без тісної співпраці з ОУН не могла існувати і діяти. Разом з тим, якщо говорити узагальнено, то найкраще вживати терміну „збройне підпілля“.

У підсумку проф. П. Потічний ще раз наголосив, що Українське підпілля розуміло вагу архівної документації й робило максимум зусиль, аби задокументувати як свою боротьбу, так і ворожу тактику. Виданий друком матеріял дозволяє одержати загальне розуміння визвольного руху, його організаційної структури, ідейного підмурівка, його тактики боротьби.

Пресова група НТШ-А

УКРАЇНА І СВІТ

Стипендії для студентів-сиріт – шанс на успішне навчання

Учасники прес-конференції у Києві.

КИЇВ. – У 2010 році тютюнова компанія „Філіп Морріс-Україна“ та Фонд допомоги і розвитку „Дітям Чорнобиля“ (ФДРДЧ) оголосили про початок спільної Стипендіяльної програми для студентів-сиріт. В рамках програми 85 студентів-сиріт з Київської та Харківської областей отримують фінансову допомогу в розмірі 1,300 грн. (близько 160 дол.) на місяць для успішного навчання та соціяльної адаптації. Проект здійснюється протягом 2010-2011 років.

Випускники інтернатів мають менше соціяльних можливостей та підтримки від оточення. Державної стипендії ледве вистачає на проживання, харчування та навчальні потреби. Відтак чимало талановитих студентів-сиріт жертвують навчанням.

Стипендіяльна програма дозволяє оплатити курси, не передбачені навчальною програмою, придбати спеціялізовану літературу, взяти участь у студентському дозвіллі. Програма також націлена на розвиток особистої відповідальности студента, вміння плянувати бюджет та самостійно вирішувати проблеми.

Заяви на участь у Стипендіяльній програмі подали понад 250 студентів-сиріт з дев’яти вищих шкіл Київської та Харківської областей. Серед кандидатів було вибрано 85 учасників, котрі найкраще продемонстрували своє чітке бачення того, як стипендія сприятиме їхньому зростанню як майбутніх спеціялістів у своїх галузях.

Під час прес-конференції, присвяченій початку програми, генеральний директор компанії „Філіп Морріс-Україна“ Олена Хоменко розповіла про доброчинну діяльність компанії. Координатор Стипендіяльної програми Мар’яна Воронович поділилася очікуваннями від проєкту.

Спільну ініціятиву прокоментувала директор ФДРДЧ в Україні Алекса Мілянич: „Наш Фонд втілює маштабні медичні проєкти, спрямовані на порятунок та покращення життя дітей в Україні. Стипендіяльна програма є логічним продовженням наших програм, оскільки дуже важливим є не лише врятувати життя, але й дати можливості молодим сиротам для отримання повноцінної освіти та підготувати їх до відповідального дорослого життя“.

Під час прес-конференцій в Києві 4 листопада 2010 року та Харкові 17 листопада 2010 року учасникам програми було вручено сертифікати на отримання стипендій. Подію в Києві відвідали почесні гості, серед яких були Посол США в Україні Джон Тефт та представники Адміністрації Президента України.

Урочиста подія відбулася за підтримки готелю „ІнтерКонтиненталь-Київ“, який обрав ФДРДЧ як партнерську благодійну організацію.

Зоряна Бругер

Учасники програми з сертифікатами на отримання стипендій у Харкові.

Під час зустрічі у Києві генеральний директор компанії „Філіп Морріс-Україна“ Олена Хоменко (зліва) і Посол США в Україні Джон Тефт з учасницею стипендіяльної програми. *Фото: „Філіп Морріс-Україна“*

Українці брали участь у фестивалі „На мурманській хвилі“

МУРМАНСЬК, Росія. – 30 січня в будинку культури відбувся Фестиваль національних культур „На мурманській хвилі“. У фестивалі брали участь понад 20 національно-культурних об'єднань.

Представники кожної з національно-культурних громад мали можливість облаштувати свій показовий національний куточок, провести параду національних народних строїв. На високому мистецькому рівні були виконані пісні і танці, представлені національні костюми та народні музичні інструменти.

Від Національно-культурної автономії українців успішно виступили учні загальноосвітньої школи ч. 42 – учасники хорової студії „Созвучіє“. Переважна більшість з них – діти з українських родин, а й ті дівчата, які не мають жодного зв'язку з Україною, з задоволенням вбралися в українські народні строї і приєдналися до української культури хоча б на пісенному рівні.

Народний хор української пісні „Лелеки“ на сцені фестивалю.

Виступає грузинський танцювальний ансамбль „Мзіурі“.

Співає український хор школи ч. 42.

Народний хор української пісні „Лелеки“ виступав від місцевого будинку культури „Маяк“ – місця творчої реєстрації колективу.

Неперевершеними на фестивалі були танцювальні колективи грузинської, даґестанської та азербайджанської громад. Грузинський танцювальний ансамбль „Мзіурі“ зачарував усіх присутніх музичним забарвленням, досконалими рухами танцю, красою національних костюмів, кількістю і віком учасників, а й любов'ю до своєї Батьківщини, тим, що в фіналі танцю був гордо піднесений національний прапор Грузії. І хай помовчать недоброзичливці…

Наталя Литвиненко-Орлова

Наталя Литвиненко-Орлова (перша зліва) з українськими учасницями фестивалю.

Ми гадаємо...

(Закінчення зі стор. 5)

Невдовзі в Росії відзначатимуть щось на кшталт тисячоліття „возз'єднання“ мордви з росіянами. Дивно про це читати у спеціяльно виданих кольорових буклетах. Адже тисячу років тому не те що Росії, але й Москви не було.

А під ювілейний галас в Мордовії і решту національних шкіл переведуть на російську мову, скоротять видання книжок ерзянською чи мокшанською мовами – з сотні до десятка, упівголоса будуть говорити про цих „чурків“ – екстремістів та націоналістів. Ерзянів майже нема у владі, не чути ерзянської мови в столиці Мордовії – місті Саранську.

Тож яке майбутнє російських фінно-угрів? Естонський президент Тоомас Гендрік Ільвес, який відвідав їхнє представницьке зібрання минулого року в Ханти-Мансійську, порадив їм без зайвої дипломатії: хочете зберегтися, беріть приклад з естонців – здобувайте незалежність.

В Україні живе близько 10 тис. ерзян. Діє кілька їхніх товариств. Хто з українців відає, що славетний Василь Чапаєв – не росіянин, а мордвин? Так само, як і відомий російський боксер Олег Маскаєв або співачка Надія Кадишева, історик Василь Ключевський, летун Олексій Марєсьєв. Сам Патріярх Московський Кирило, якого так захоплено вітали екзальтовані вірники в Києві, теж походить із народу ерзя. Гундяєв – типове ерзянське прізвище.

Отож якщо вам трапиться на життєвій дорозі людина з Росії, не кваптеся називати його „русскім“. Навіть, якщо він говорить чистою російською і схожий на білявого Сергія Єсеніна. Бо й сам С. Єсенін якось спонтанно висловився: „Затерялась Русь в мордвє і чуді“…

Група ерзянів у своїй національній одежі.

Подумайте про Ваше завтра
вже сьогодні!
Відкрийте рахунок ІРА,
щоб забезпечити своє
майбутнє без турбот.
3.30%
APY*
Пенсійні рахунки є забезпечені до 250,000 тис. долярів Державною Адміністрацією Кредитових Спілок - NCUA.
Федеральна Кредитова Кооператива
САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.
ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251
КЕРГОНКСОН:
6325 Route 209
Kerhonkson, NY12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636
ЮНІОНДЕЙЛ:
226 Uniondale Ave,
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097
АСТОРІЯ:
32-01 31st
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458
ЛІНДИНГИРСТ:
225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989
ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfrelianceny.org
ІНТЕРНЕТ:
www.selfrelianceny.org
Поза Нью Йорком дзвоніть безкоштовно:
1-888-SELFREL
Your savings federally insured to at least $250,000 and backed by the full faith and credit of the United States government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency
*APY - Відсотки у річному відношенні. Дивіденда - 3.25% нараховувана денно може бути змінена без попередження.

Відбулася презентація творів Василя Симоненка

КИЇВ. – 9 лютого у переповненому Будинку вчителя видавництво „Смолоскип“ презентувало книжку „Вибрані твори“ Василя Симоненка. Це видання має особливе значення. Саме з нього „Смолоскип“ започатковував нову серію „Шістдесятники“. І не випадково з нього: у еміґраційний період своєї роботи видавництво носило ім'я В. Симоненка.

Про це у своєму виступі згадував засновник видавництва Осип Зінкевич: „Перша книжка Василя Симоненка „Тиша і грім“ до нас дійшла тільки у 1964 році, коли він уже помер. Ми побачили, що в українській літературі тих років з'явилася постать, яка близька кожному українцеві. Ми побачили його виразну громадянську і національну позицію. У те, що вірив Василь Симоненко, вірили ми і багато з шістдесятників та нашого народу. Тому ми вирішили назвати його ім'ям наше видавництво“.

Директор видавництва Ростислав Семків звернув увагу на те, що до книжки увійшли не лише твори автора, давно відомі загалові, а й невідомі вірші, спогади про нього, передмова упорядника, фотографії – усе, що може охарактеризувати В. Симоненка як поета і людину.

Виступає поет Станіслав Чернілевський. За столом (зліва): голова видавництва Осип Зінкевич, директор видавництва Ростислав Семків, автор передмови Євген Сверстюк, упорядник книжки Анатолій Ткаченко.

Про працю над книжкою розповів упорядник Анатолій Ткаченко. Взяли слово чимало людей, які особисто знали В. Симоненка: лавреат першої премії ім. В. Симоненка Станіслав Чернілевський, один із авторів передмови до книжки Євген Сверстюк, поет Іван Драч, режисер Лесь Танюк, Євген Дудар, Світлана Біляєва, дочка приятеля В. Симоненка – Станіслава Буряченка.

Присутні вслухалися в полтавську говірку В. Симоненка, коли у мистецькій частині презентації лунали плівкові записи віршів, виконані колись самим автором. Вони просякнуті щирістю і простотою, яка маґнетом притягує до себе. До середини презентації були розкуплені всі наявні примірники книжки. Вірші та спогади у постановці Олени Голуб прозвучали у виконанні Анни Наставної, Кирила Булкіна, Миколи Косицького, а музикою глядачів порадували Тарас Компаніченко (гурт „Хорея козацька“) та Сергій Решетник (гурт „Сад“).

Любов Багацька

Під час презентації книги Василя Симоненка.

Виступає поет Іван Драч. Фото: Сергій Марченко

Вшанували пам'ять Валеріяна Підмогильного

Пам'ятна дошка Валеріяна Підмогильного.

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – 15 лютого встановлено меморіяльну дошку на честь видатного письменника Валеріяна Підмогильного на будинку колишньої школи, у якій письменник був вчителем математики. Нині тут розташовано музей „Літературне Придніпров'я“.

Постать В. Підмогильного зацікавила мене, коли 1994 року я побачив в книгарні книгу Гельвеція „Про людину, її розумові здібності та її виховання“, яку переклав з французького ориґіналу В. Підмогильний.

Він народився 2 лютого 1901 року в селі Чаплі на Катеринославщині (нині – Дніпропетровщині). Батько його був управителем в маєтку поміщика, мати – неписьменна селянка. Вчився хлопчик спочатку в церковно-приходській школі у своєму селі, а з 1910 року – у Катеринославському реальному училищі. Вже тоді почав писати вірші та оповідання. Захопившись вивченням чужоземних мов, він з часом став одним з найталановитіших перекладачів закордонної літератури.

В. Підмогильний отримав місце шкільного вчителя у Павлограді, потім – у Ворзелі біля Києва, де у 1921 році одружився з донькою ворзелівського священика Катрею Червінською.

Ще до переїзду до Ворзеля 1920 року вийшла збірка його оповідань „Твори“, написаних під час навчання в реальному училищі.

По тому В. Підмогильний написав цикл „Повстанці“, частину якого було надруковано в катеринославській газеті „Український пролетар“.

1922 року переїхав до Києва і поринув у вир літературно-мистецького життя, вступив до Асоціяції письменників „Аспис“, яка з 1926 року перетворилася на „МАРС“ („Майстерню революційного слова“. Вона об'єднувала, крім В. Підмогильного, талановитих літераторів Бориса Антоненка-Давидовича, Якова Качуру, Григорія Косинку, Тодося Осьмачку, Євгена Плужника та багатьох інших.

В. Підмогильний також працював у редакції журналу „Життя й революція“, який почав виходити з 1925 року.

У 1929 році розпочався наступ на українську інтеліґенцію, були проведені судові процеси над „українськими націоналістами“. 8 грудня 1934 року В. Підмогильного заарештували за вигадану „участь у терористичній організації, що ставила собі за мету організацію терору проти керівників партії“. За вироком виїзної сесії Військової колеґії Верховного суду СРСР 27-28 березня 1935 року він був засуджений на 10 років позбавлення волі й відісланий до Соловецького табору особливого призначення.

В. Підмогильного було розстріляно 3 листопада 1937 року згідно з постановою Особливої трійки НКВД Ленінградської области разом із великою групою української інтеліґенції в лісі під Сандармохом у Карелії.

Валеріян Підмогильний

Хоча нинішня українська влада дала дозвіл на встановлення пам'ятної дошки на честь В. Підмогильного, проте з міського бюджету на цю дошку не витрачено жодної копійки, гроші надійшли від благодійників.

Якщо пройти від будинку з меморіяльною дошкою якихось 200 метрів, то побачимо на площі ім. Леніна величезний, ще з часів СРСР, бронзовий пам'ятник Ленінові, до якого місцеві комуністи й досі кладуть квіти і у свята, і в будні.

Володимир Єфимов

Свіча пам'яті Уласа Самчука

РІВНЕ. – 20 лютого виповнилося 106 років від дня народження найвидатнішого майстра українського художнього слова XX ст. Уласа Самчука. До цієї дати у Бібліотечці літературного музею Уласа Самчука в Рівному вийшла книга соратниці У. Самчука – Оксани Лятуринської „Гляньте у правічне батькове лице!".

Видання здійснено в Україні вперше і присвячено 110-річчю письменниці-волинянки, яке відзначатимуть в 2012 році. З'явилася книга у видавництві „Азалія" Рівненської організації Національної Спілки письменників України завдяки письменникам-волинякам Євгенові Шморгуну та Леонідові Струсеві.

У. Самчук і О. Лятуринська навчалися в Кременецькій гімназії. Обох доля закинула до Праги, де вони відігравали значну ролю серед української еміґрації. Потім була еміґрація за океан, до Америки.

У своїх спогадах У. Самчук писав: „Пригадую серафімичну дівчину Оксану Лятуринську – поетка слова, барви і матерій з її невтомною тугою по минувшині і жадобою знайти місце і справжнє слово „не такого" вислову. Вона мріяла, „якби злетіти пташкою понад дерева туди! У біле вбратись, наче до Причастя..."

Вони часто вели розмови, сперечалися, страждали за покинутою рідною Україною і мріяли повернутися на отчу землю, щоб будувати її державність.

У. Самчук всіляко підтримував О. Лятуринську, був для неї захисником і порадником у скрутні хвилини. У роки Другої світової війни вона довідалася, що радянська тоталітарна система знищила її рідню, сплюндрувала хутір. Коли в 1941 року У. Самчук повернувся до Рівного і очолив редакцію новоствореної газети „Волинь", О. Лятуринська написала йому кілька листів, перейнятих турботою про долю рідні, садиби Лятуринських.

У липні 1942 року У. Самчук отримав від О. Лятуринської тривожного листа, в якому вона писала про своє прагнення повернутися на рідну Волинь, бо хоче якось допомогти тим, хто залишився на хуторі. Поетка неодноразово просила допомоги У. Самчука виїхати в Україну. Але У. Самчук нічого не міг вдіяти, бо й сам ходив по лезу бритви після арешту ґестапо та перебування у Рівненській в'язниці.

Дружні взаємини О. Лятуринської з У. Самчуком тривали й під час перебування у таборах для переміщених осіб. У. Самчук не раз навідувався до неї і всіляко прагнув допомогти. Літературний доробок О. Лятуринської цікавив У. Самчука, вона проявляла зацікавлення до його романів.

У. Самчук згадував, що під час зустрічей вони могли годинами говорити про м'яту чи лепеху з Волині, запах яких ніби наповнював кімнату, а вони, як діти, раділи, бо все це уособлювало їм рідну землю, вимушено покинуту в юнацькі роки.

Востаннє бачив У. Самчук О. Лятуринську в грудні 1955 року, коли приїжджав до Мінеаполісу. Він з сумом згадував побачені побутові незручності, тісноту її помешкання. А жила вона на піддаші п'ятого поверху. Незважаючи на фізичні страждання, вона, за висловом У. Самчука, „набула ореолу борця, який століттями буде стояти на сторожі найбільшої правди всіх правд, яким є Земля Предків, яку ми звемо мелодійним, звучним ім'ям – Україна".

Упорядник та видавець книги Оксани Лятуринської „Гляньте у правічне батькове лице!" письменник Євген Шморгун з новим виданням. *Фото: Євген Цимбалюк*

Працівники музею Уласа Самчука 20 лютого провели зустріч „Свічу пам'яті", присвячену пошануванню У. Самчука з нагоди 106-ої річниці від дня його народження.

Інна Нагорна,
завідувач Літературного музею Уласа Самчука

Новини з Миргорода

МИРГОРОД, Полтавська область. – 18 лютого громадськість міста відзначила 100-ліття від дня народження відомої миргородської бандуристки Агафії Яшної. Перед смертю вона побажала, аби до її домовини поклали „Кобзар" Тараса Шевченка, а замість похоронного маршу заграли „Реве та стогне Дніпр широкий". І хоча тоді був уже 1990 рік, відповідні органи заборонили виконати останню волю української патріотки.

На вшануванні її пам'яті молоді бандуристки – студентки Харківського музичного училища ім. Миколи Леонтовича і Миргородської музичної школи виконали багато народних пісень, а над могилою А. Яшної врешті прозвучала пісня „Реве та стогне…".

А в селі Ґаркушинцях учні спеціялізованої школи та молодь Миргородського району провели фестиваль мов, присвячений Міжнародному дневі рідної мови. Глядачам були запропоновані фраґменти колискових пісень різними мовами.

Учні Комишнянської школи інсценізували уривок казки Шарля Перро „Червона шапочка", учні з Ґаркушинців – уривок англійської народної казки „Перегони", а юні актори з Великих Сорочинців – уривок з повісті Миколи Гоголя „Вечори на хуторі біля Диканьки" та параду „живих" скульптур за творами М. Гоголя. На святі були зачитані вітальні листи земляків з Італії, США та Німеччини.

Анатолій Сазанський

Капеляна Української Повстанської Армії о. Василя Шевчука буде увічнено у кінофільмі

Фото з архіву: о. Василь Шевчук

ЛЬВІВ. – У Львові розпочато створення документального фільму про капеляна Української Повстанської Армії о. Василя Шевчука-„Кадила". Стрічку зніматиме Рекламно-продюсерський центр „Стар-ТВ". У співпраці з Львівською архиєпархією Української Греко-Католицької Церкви компанія вже створила серію з чотирьох документальних фільмів про історію УГКЦ у ХХ ст.

Перша стрічка з циклу, „Спадщина Андрея Шептицького", демонструвалася в програмі Першого каналу українського телебачення і увійшла в трійку номінантів національної премії в галузі телебачення „Телетріюмф - 2010". Два інші фільми присвячені провідникам УГКЦ Патріярхові Йосифові Сліпому („Йосиф Сліпий: молитва за Україну") та Митрополитові Володимирові Стернюкові („Володимир Стернюк: служіння в підпіллі"). Про переслідування Греко-Католицької Церкви комуністичною владою розповідається у фільмі „УГКЦ: невідомий літопис".

Ідея створення фільму про о. В. Шевчука-„Кадила" виникла ще 2006 року під час створення стрічки про історію українського військового капеляна „Воїни Божого Духу". Непересічна особа о. Кадила, його віддане служіння Церкві та українським повстанцям і геройська смерть є справжнім прикладом поєднання духовного та національного в людині.

Отець В. Шевчук народився в Стрию у великій сім'ї судового урядовця, де було семеро дітей. Дитинство його минуло у Дрогобичі, куди переїхала сім'я у 1910 році. Навчався майбутній священик у Дрогобицькій та Перемиській гімназіях. У Перемишлі також закінчив Духовну семінарію. Був рукоположений на священика 30 березня 1930 року та служив парафіяльним священиком у селах і містечках Галичини. Після смерти батька о. Василь опікувався всією великою сім'єю, яка опинилася у скрутному матеріяльному становищі. Молодші брати і сестри здобували освіту завдяки його фінансовій підтримці.

Водночас він був активним учасником Товариства „Просвіта", організовував селян до культурно-громадського життя, керував хорами. Ревний душпастир мав високий авторитет серед вірних.

На момент початку Другої світової війни священик був парохом села П'яткова Руська, Перемиського повіту. Воєнні дії на Лемківщині супроводжувалися польсько-український конфліктом. У 1945 році від рук поляків було вбито більш як 20 українських греко-католицьких та православних священиків. Як згадує рідна сестра о. Василя Ірина Печериця, душпастиреві неодноразово погрожували розправою, а також брутально пограбували плебанію, забравши навіть церковне вино.

Ці обставини змусили о. В. Шевчука залишити парафію та приєднатися до Української Повстанської Армії, якій віддавна симпатизував. Його рідні брати Михайло та Ярослав були членами ОУН, а чоловік сестри Ірини Володимир Шпак-„Кармелюк" загинув в лавах УПА. Серед повстанців о. Василь отримав псевдо „Кадило", хоч офіційним було – „Пластун".

До головних обов'язків о. Кадила належало відправляти польові Служби Божі, відвідувати поранених, опікуватися підпільними шпиталями, ховати полеглих, виголошувати проповіді, сповідати вояків і тих, що були засуджені на смертну кару судами УПА. Без о. Кадила не проходило жодне повстанське святкування. Його слова надихали бійців перед важливими боями і додавали сили в боротьбі. Попри обов'язки капеляна, о. В. Шевчук не забував про вірних, які залишилися майже без священиків. Під захистом повстанців отець таємно відвідував українські села, служив Літургію, сповідав, уділяв Святі Таїнства і необхідні треби.

З початком акції „Вісла" разом з сотнею „Громенка" о. Кадило вирушив у рейд на Захід, що супроводжувався важкими боями з чехословацькою поліцією та силами безпеки. Повстанці також потерпали від виснаження і голоду, через заблькований доступ до населених пунктів.

В кінці червня 1947 року хворий і втомлений о. В. Кадило вирішив зупинитися у знайомого римо-католицького священика в селі Грубов, для відновлення сил. Через кілька днів він мав продовжити рейд з наступним відділом УПА, але був заарештований чехословацькими силами безпеки.

У травні 1948 року о. Василя разом з 68 вояками і командиром УПА „Бурлакою" передали владі комуністичної Польщі і кинули до в'язниці у місті Ряшів (в даний час Жешув, Польща). Тюремне життя священика було сповнене страждань і тортур. На допитах над ним особливо знущалися слідчі та охоронці, а в камері – кримінальні злочинці.

За свідченнями очевидців, над отцем чинили наругу, били, глузували, змушували повзти на колінах по їжу, возити на спині інших в'язнів – лише через те, що був греко-католицьким священиком і служив воякам УПА.

В'язничне життя о. Кадила тривало недовго. В скорому часі він був засуджений до смертної кари. Вирок було виконано у проміжку між 10 і 13 вереснем 1948 року у Ряшівській тюрмі. Місце поховання священика на сьогоднішній день залишається невідомим, а документи його справи – закритими. Існує припущення, що останки отця спочивають на цвинтарі міста Жешува, поряд з могилами інших вбитих чи страчених вояків УПА.

Праця над документальним фільмом про о. Шевчука -„Кадила" потребує багато праці і допомоги. Найперше необхідно відшукати свідків життя і служіння о. Кадила, тих, які зустрічалися з отцем чи на парафії, чи в лавах УПА, чи в ув'язненні в Ряшівській тюрмі.

Важливими будуть також будь-які світлини, матеріяли чи документи, пов'язані з о. В. Шевчуком. Багато вдалося зібрати активному громадському діячеві з Перемишля Михайлові Козакові, а також покійній сестрі о. Кадила І. Печериці, але допомога у цьому питанні буде також дуже важливою.

Створення документальної стрічки передбачає також значні фінансові витрати. На жаль, державна влада в Україні сьогодні не зацікавлена тематикою визвольної боротьби та діяльності УПА, тому фільм буде створюватися за фонди меценатів та людей доброї волі. Попередньо про свою участь вже заявили декілька меценатів зі Львова, але покрити всю суму витрат вони не в змозі.

Загальний бюджет фільму складає 47 тис. дол. Це пов'язано з потребою залучення акторів та технічного обладнання для знімання художніх сцен. Зважаючи на невелику кількість фотоматеріялів, зобразити служіння о. Кадила в лісі, серед повстанців буде просто неможливо. Фонди потрібні також для праці творчої групи в Польщі, де відбувалися всі основні події з життя о. Кадила.

За докладнішою інформацією просимо звертатися на: tbabenchuk@yahoo.com; тел.: (380-67) 65-68132.

о. Андрій Хомишин

З’явилися шатра зимової допомоги безпритульним

ЧЕРКАСИ/РІВНЕ.– У кількох містах України рятувальники Міністерства надзвичайних ситуацій поставили шатра для рятування від морозів людей, які не мають постійного місця проживання. Такі точки соціяльної допомоги зфотографували для „Свободи“ Олександер Костирко в Черкасах і Євген Цимбалюк у Рівному.

В щоденному пристанищі для 20-30 осіб в Рівному можна безкоштовно випити чаю чи кави, з’їсти кусень з ковбасою чи салом, навіть зігрітися під ковдрою на ліжку.

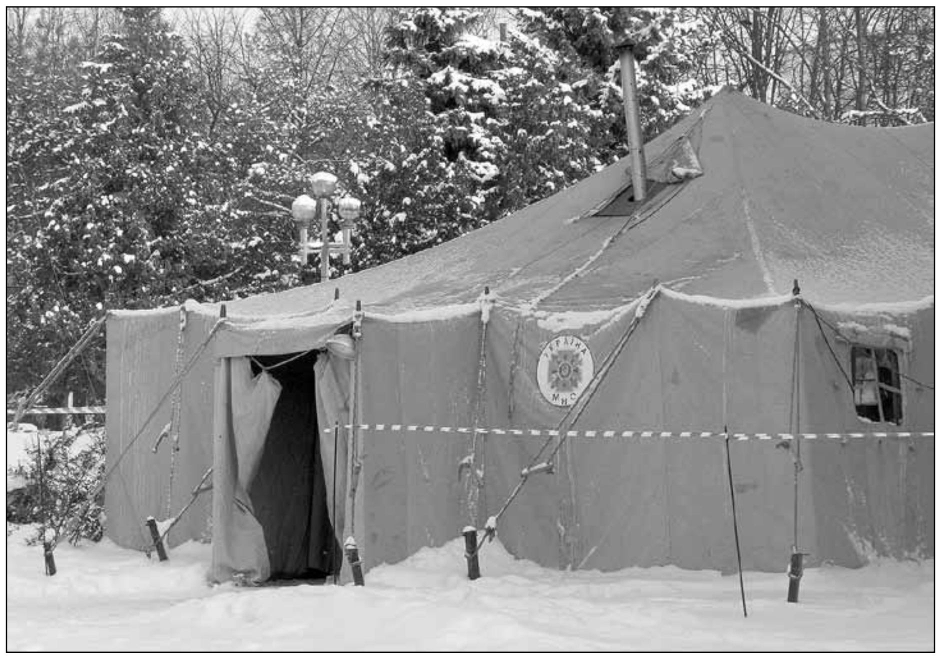
Чергує в наметі старший прапорщик Микола Лукашенко. Шатро відвідують медик та психолог, а також місцеві благодійники. Зокрема Людмила Косинська з Рівного принесла шість склянок калинового варення.

У Черкасах мобільний пункт обігріву та психологічної допомоги розмістили в міському парку. Надання харчів та медикаментів взяв на себе обласний Червоний Хрест.

На час відвідин шатра у ньому грівся безпритульний Олександер Тарасов, в минулому – учасник бойових дій в Афганістані, потім водій вантажівки. Він прийшов до шатра, коли було 20 градусів морозу за Цельсієм.

Мобільний пункт обігріву та психологічної допомоги в Черкасах. Фото: Олександер Костирко

Пункт обігріву безпритульних у центрі Рівного. Фото Євген Цимбалюк

У Черкасах безпритульному Олександрові Тарасову подають допомогу Анатолій Тарасенко – командир відділення аварійно-рятувального загону та Віталій Кравченко – начальник цього ж відділення. Фото: Олександер Костирко

Черговий пункту обігріву в Рівному Микола Лукашенко, помічник чергового Ігор Ящук, черговий психолог Ігор Цикун приймають „благодійницьке“ варення для відвідувачів пункту від Людмили Косинської. Фото: Євген Цимбалюк

СПОРТ

Блискуча перемога і прикра поразка футбольних команд України

24 лютого відбулися ігри у відповідь 1/16 фіналу Ліґи Европи з футболу, у яких беруть участь дві команди з України.

Київська команда „Динамо“ на стадіоні „Динамо“ ім. Валерія Лобановського вдруге перемогла команду „Бешикташ“ (Туреччина) з рахунком 4:0. Рахунок першої гри був 4:1. Найголовнішою проблемою киян напередодні гри з „Бешикташем“ була травма захисника Тараса Михалика, яку він отримав у першій грі. Його замінив Горан Попов – і київський захист був на висоті. Кияни тепер мають зіграти з „Манчестер Сити“ (Великобританія) 10 і 17 березня.

Харківська команда „Металіст“ в Леверкузені, Німеччина, на стадіоні „Бай Арена“ зазнала поразки від команди „Баєр“ з рахунком 2:0. Рахунок першої гри – 4:0. В обох іграх з німцями гравці харківського клюбу виглядали безпорадно. Усі 90 хвилин гри ініціятивою володіли німці.

Атакує Мілош Нінкович („Динамо“). Фото: Дмитро Ларін („Чемпіон“)

Обидва ґолі в цій грі були забиті після перерви. Забити ґоль міг чи не кожен гравець команди. Харків’яни демонстрували взірцевий неспротив злу. *(„Чемпіон“)*

НОВІ ВИДАННЯ

41 жіноча доля – взірець для молоді

„Українки в історії: нові сторінки". Валентина Борисенко, Алла Атаманенко, Людмила Тарнашинська та ін. Київ: видавництво „Либідь". 2010. 264 стор. з іл.

Збірка нарисів про видатних українок – продовження книги „Українки в історії", попередні видання якої вийшли у 2004 і 2006 роках. Цього разу до збірки увійшла 41 біографічна розповідь, а також узагальнююча стаття Олександра Іщука „Українські жінки у лавах ОУН та УПА в 1940-1950-ті роки".

Книгу написали 30 авторів. Перу деяких належить кілька нарисів. Передмови написали академік Петро Кононенко і відповідальний редактор Валентина Борисенко. До книги включено також слово про Наталю Даниленко, яка була ініціятором цих видань. Про неї зокрема сказано: „Добре серце Наталі завжди залишалося жіночим серцем: вона ніколи не приховувала свого захоплення яскравими постатями жінок в усіх поколіннях українства".

Дуже різні жіночі долі постають перед читачем. З далекого минулого з'являється трагічний образ Єлизавети Острозької, більш відомої за домашнім ім'ям – Гальшка. У вересні 1552 року її силоміць повінчали з канівським і черкаським старостою Дмитром Сангушком. Наступного року 15-літньою Гальшкою заволодів каліщський воєвода Мартин Зборовський, який забив її чоловіка. Але марно, бо чоловіком Гальшки став інший воєвода – Лукаш Турка. Досить швидко Гальшку повінчали з князем Семеном Слуцьким, але Л. Турка викрав її і на 14 років ув'язнив у вежі свого замку.

Лише після смерти Л. Турки його нещасна дружина стала вільною, приїхала до Острога, де стала фундаторкою Острозької академії, яка через 37 років надихнула випускника академії Іова Борецького заснувати Київську братську школу – прообраз Києво-Могилянської академії.

До таких леґендарних історичних постатей належать жінки пізніших часів – меценатка київських музеїв Варвара Ханенко, письменниця Наталя Кобринська.

Серед героїнь книги – п'ять учасниць національно-визвольної боротьби і руху опору комуністичному режимові, дев'ять учених, вісім представниць мистецтва, вчительки, лікарі, громадські діячки.

Таємнича доля аґента НКВД Людмили Фої – підпільниці Організації Українських Націоналістів у Києві, арештованої 10 лютого 1944 року. На допиті вона дала певні свідчення і погодилася на співпрацю з органами НКВД, маючи псевдо „Апрельская". У 1945 році її заслали до Української Повстанської Армії на Волині, де вона зізналася у своїй місії і почала виконувати завдання ОУН. Аґента НКВД Ніну Калуженко, яка була разом з Л. Фоєю, партизани стратили. Її ролю швидко збагнули каратели, оголосили розшук Л. Фої. 8 лютого 1949 року вони оточили повстанців, п'ятеро з яких загинули, серед них чоловік підпільниці Микола Козак, але самої Л. Фої серед загиблих не було. Вона одружилася з Максимом Атом, який загинув того ж 1949 року, коли відкрив листа з захованого в ньому міною.

Ян Матейко. „Портрет Гальшки Острозької".

Обкладинка книги „Українки в історії: нові сторінки".

19 липня 1950 року вояки МҐБ зустріли в лісі трьох жінок, які почали відстрілюватися. Дві з них були вбиті. В одній розпізнали Л. Фою.

Важкою була доля видатної драматичної акторки Ніни Певної з Волині. У червні 1942 року її заслали в глухе сибірське село, яке стало останнім притулком талановитої українки до 1982 року, коли вона упокоїлась в сибірській землі.

В історію України назавжди увійшла Дарина Макогон, відома як письменниця Ірина Вільде. Її обминули більшовицькі репресії, тому що вона писала те, чого від неї чекали. Були високі статуси і нагороди. Але письменниця завжди залишалася українкою і навіть у відверто ідеологічних творах досліджувала людські характери, жіночий світ, невтомно писала панораму суспільно-політичного і культурного життя.

Чи багато ми знаємо про особисте життя Катерини Ющенко чи Квітки Цісик, Міртали Пилипенко і Раїси Кириченко? Відомі імена, маловідомі долі... Нова книга розповідає про цих та інших жінок невимушено і просто, тому вони постають перед читачем зрозумілими, гідними пошани і співчуття.

Серед описаних українок є й наші сучасниці, які повсякденно творять свій життєвий подвиг, не чекаючи нагород і прославлення. Це засновниця першої в Криму української гімназії Наталя Руденко, мисткиня нелегкої долі Людмила Семикіна, композитор і педагог Богдана Фільц, Народна артистка України Галина Яблонська.

Особливо цінні розповіді про них для сучасної молоді, якій дуже потрібні зразки патріотичної відданости і безкорисливого служіння Україні.

Художнє оформлення книги виконав Олексій Ґриґір, надрукували її у Білій Церкві.

Про умови придбання книги можна дізнатися у видавництві: „Либідь", вул. Пушкінська, 32, Київ, 01004 Ukraine.

Левко Хмельковський

Секретні документи про УПА й антирадянський рух опору

Ярослав Дашкевич і Василь Кук (упорядники). „Особиє папкі" Сталіна і Молотова про національно-визвольну боротьбу в Західній Україні у 1944-1948 роках", передмова Владислава Гриневича. Львів: літературна аґенція „Піраміда", 2010. 594 стор.

Видана за підтримки Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського (Львів) Національної академії наук України, Канадського інституту українських студій Альбертського університету та Інституту національної пам'яті у Львові, книжка „Особиє папкі" Сталіна і Молотова" – це збірка радянських документів, які збереглися в державних архівах Російської Федерації в Москві і пов'язані з різними аспектами національного руху опору радянській владі в Західній Україні у 1944-1948 роках.

Ці раніше неопубліковані секретні документи (усіх їх налічується 131), зібрані і підготовлені Народним комісаром внутрішніх справ Лаврентієм Берією особисто для Йосифа Сталіна, служили для радянського диктатора джерелом інформації стосовно українського збройного опору радянському режиму, зокрема з боку Української Повстанської Армії (УПА), та репресивних заходів радянського уряду, армії та НКВД проти українських повстанців і населення.

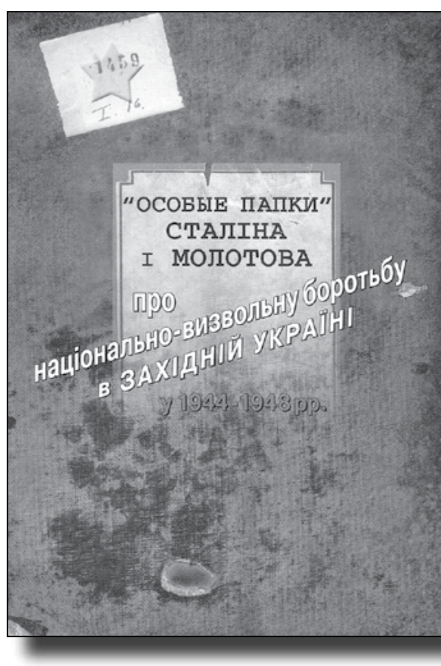
Ця збірка документів по суті є „екстрактом" головних подій цієї маловивченої і брутальної війни між радянською владою та антирадянськими повстанцями, яка відбувалася на українській землі наприкінці і відразу після Другої світової війни.

Видання містить велику кількість статистичних даних, які вказують на вражаючі маштаби і форми цієї війни. Тут представлено, з одного боку, матеріяли про головні операції і тактику, яку використовували повстанці у своїх військових і саботажницьких діях, а з другого боку – матеріяли про маштаби і методи радянської кампанії терору проти вояків УПА та українського цивільного населення.

Наведені в „Особих папках" дані про протистояння українського підпілля радянській владі дозволяють говорити про певну динаміку цієї боротьби. За період з 1944 року до середини 1945 року, як зазначає у передмові відомий історик Владислав Гриневич, ця боротьба стала ще запеклішою, незважаючи на просування Червоної армії на Захід.

В. Гриневич вважає, що теза про „громадянську війну" в Західній Україні, яку висувають деякі українські історики, не має під собою ніяких підстав. Він стверджує, що документи з „Особих папок" свідчать про те, що сталінська імперія вводила свою контролю у Західній Україні методами насильства і зброї, не маючи загальної підтримки від населення. Лише за один рік бойових дій проти УПА енкаведистські війська здійснили до 10 тис. військових операцій, що супроводжувалося застосуванням артилерії й авіяції, великими втратами серед цивільного населення та насильною мобілізацією до Червоної армії.

Дана книга є безцінним джерелом для істориків та читачів, які цікавляться Другою світовою війною та українським рухом опору радянській владі. Документи в ній представлені в ориґіналі російською мовою, а вступ і коментарі

подані українською мовою.

Усі документи мають заголовки, в яких зазначені: порядкове число документу, його тип, адресат, автор, зміст, дата і вихідне число. Іменний і географічний покажчики (майже 100 сторінок) дозволять читачеві відшукати безліч імен та населених пунктів, пов'язаних із цими історичними подіями.

„Особиє папкі" можна придбати у твердій палітурці за 54.95 дол. (плюс податок і поштові витрати). Замовлення можна зробити через захищену електронну систему Видавництва КІУСу за адресою www.utoronto.ca/cius або зв'язавшись безпосередньо з видавництвом: Canadian Institute of Ukrainian Studies, 430 Pembina Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2H8; tel. (780) 492-2973; fax: (780) 492-4967; e-mail: cius@ualberta.ca.

КІУС

**ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ**

З невимовним сумом повідомляємо членів Головного Уряду, членів нашої братської установи і всю українську громаду, що 24 лютого 2011 р. відійшов у вічність нововибраний Радний УНС

СВ. П.

ОЛЕГ ПАЛАЩЕНКО

12 листопада 1951 р. - 24 лютого 2011 р.

Екзекутивний Комітет та все членство УНС висловлюють щирі співчуття дружині Ользі, донькам Юлії і Христині, синові Андрієві та їхнім родинам, сестрам Вірі і Лідії з родинами, внукам, племінникам і племінницям.

Олег Палащенко залишиться в нашій пам'яті як особа скромна, сильного характеру, та віддана союзовій справі.

Вічна Йому Пам'ять

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ

В другу болючу річницю відходу у вічність
нашого найдорожчого і незабутнього
МУЖА, ТАТА, ДІДА, СИНА, БРАТА, ХРЕСНОГО І СТРИЙКА

св. п. Василя Дмитра Рудика

17ого лютого 2011 року
були відправлені Служби Божі:

- в українській католицькій церкві Чесного Хреста в Асторії, Н.Й.
- в церкві св. Михайла в селі Гранки-Кути, Україна

Наш Василь спочиває на Національному кладовищі в Arlington, Virginia із своїми побратимами по зброї. Часті відвідини кладовища не заступають Його помітну відсутність в нашім життю.

О молитви просить у глибокому смутку родина.

Вічна Йому Пам'ять!

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Висилаючи посмертні оголошення, просимо подавати числа своїх телефонів.

Оголошення можуть бути оплачені кредитовими картками:
VISA, MASTER CARD або AMERICAN EXPRESS

Ділимося жалобною вісткою, що в неділю, 30 січня 2011 року, на 87-му році життя відійшла у вічність

св. п. МАРІЯ ПАСІЧНИК

наша дорога мама, бабуня, теща і свекруха.
Померла вона в Пармі, Огайо, у лікарні в присутності своєї доньки, синів і священника.

Вічна їй пам'ять!

Парастас відбувся в четвер, 3 лютого в каплиці похоронного заведення Колодія-Лазути в Пармі. Похоронна служба Божа відбулася в п'ятницю, 4 лютого в Православній Катедрі св. Володимира в Пармі. Похоронена вона була біля свого чоловіка Івана на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., в суботу, 6 лютого 2011 р. Марія, з дому Паробій, народилася 12 грудня 1924 р. в селі Башня Дільня, недалеко Любачева, що сьогодні знаходиться на території Польщі. В 1942 році 17-літню Марію вивезено німецькими окупантами на роботу до Німеччини. Після закінчення війни, в таборі Ді-Пі в Інґольштаті, вона познайомилася і одружилася з Іваном Пасічником, який сам був вивезений у 1943 році із села Городище на Рівненщині. Разом переселилися до Америки, де жили спершу в Клівленді, а відтак у селі Саутінґтон, Огайо, де провадили ресторан-бар. В 1985 році, після смерті чоловіка Івана, Марія перенеслася до Парми. Брала участь в громадському житті та тішилася своїми дев'ятьма внуками, Україною та досягненнями українців.

Родина висловлює глибоку подяку опікунам Покійної, які своєю працею та посвятою помогли Марії прожити в своїй власній хаті останні роки свого життя. Це в першу чергу Галина Лисак, Леся Листвак і Марта Владика. Наша велика подяка священникам, які опікувалися Марією і похоронили її, о. Іванові Наконечному і о. Михайлові Гонтарукові. Теж складаємо щиру подяку всім родичам і знайомим, які взяли участь у похоронних відправах і в тризні.

**ПАНАХИДА в СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТИ
відбудеться в суботу, 12 березня, у полудень,
в Православній Катедрі Св. Володимира в Пармі.**

Родина: Уляна Пасічник з чоловіком Максимом Тарнавським та синами Іваном і Стефаном, Роман Пасічник з дружиною Джен і донькою Катрусею та синами Джоном (дружина Меґан) і Адамом, Павло Пасічник з дружиною Ґречен та синами Лукою і Данилом й доньками Алисою і Наталією.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої невіджалованої дорогої мами і бабусі

св. п. ЛІДІЇ КИЙ з дому БЛОНАРОВИЧ

за упокій душі будуть відправлені **Служби Божі**

13 березня в церкві св. Духа, Честер, ПА.
10 березня в Ґлен Ков, Н.Й.

Вічна Їй пам'ять!

ДІТИ і ВНУКИ

Рада Директорів
Українського Інституту Америки
зі смутком повідомляє, що
12 лютого 2011 р. у Ню-Йорку
відійшла у вічність довголітній член УІА

СВ. П.

ВІРА О. САВОЙКА

Рада Директорів та все членство УІА висловлює щирі співчуття родині та відзначає заслуги одної із найбільш активних членів УІА.

В Україні вшанували св. п. Юрія (Цюху) Ференцевича

ЛЬВІВ. — 23 лютого, у дев’ятий день несподіваного відходу у Божі засвіти пластуна і колишнього вояка Дивізії „Галичина“ Юрія (Цюхи) Ференцевича в соборі св. Юрія відбулась Поминальна Літургія та Панахида.

Св. п. Ю. Ференцевич був провідним діячем Пласту, інших громадських організацій, зокрема очолював Братство охорони могил дивізійників „Броди-Лев“, був організатором допомоги колишнім воякам Дивізії „Галичина“ та їхнім родинам.

В церкві були присутні ветерани дивізії, пластуни, зокрема з куреня „Бурлаки“, прихильники та родичі Михайла Бендини, – друга-побратима і незаступимого колишнього співпрацівника покійного в Україні.

По Літургії всі переїхали на Личаківський цвинтар, де на могилі М. Бендини було встановлено пропам’ятну таблицю. Від входу до цвинтаря процесія з портретом Ю. Ференцевича та М. Бендини, з прапорами Галицького Братства, Ватаги „Бурлаків“, почесною вартою в одностроях 1-ої Дивізії УНА та вінками рушила до пам’ятника Дивізії „Галичина“ та місця поховання дивізійників. Покладено квіти, вінки, запалено свічки та виставлено портрет Ю. Ференцевича і М. Бендини.

Виступали бойові побратими-дивізійники, від Ватаги „Бурлаків“, – Олесь Криськів, від УПА – дочка М. Бендини.

На честь Пластуна-сеньйора Керівництва Ю. Ференцевича тричі пролунало пластове „Слава“.

Потім заспівали „Вічную пам’ять“, під спів якої дано три сальви почесною вартою в одностроях 1-ої УД УНА „Галичина“.

По цьому всі тричі помолилися „Отче Наш“ та „Богородице Діво“. А на завершення пластуни зібрались в коло і проспівали „Сіріли у сумерку...“.

Вінки були від Галицького Братства ветеранів 1-ої УД УНА „Галичина“, Пластового куреня „Ватага Бурлаків“, Пластового куреня „Передові“, Благодійного фонду „Броди-Лев“, Ветеранів ОУН-УПА, родини О. Криськова.

Пропам’ятна таблиця св.п. Юрієві Ференцевичеві на могилі його побратима Михайла Бендини на Личаківському цвинтарі у Львові.

Жалобна процесія з портретом Юрія Ференцевича та Михайла Бендини до пам’ятника Дивізії „Галичина“ та місця поховання дивізійників.
Фото: Юрій Гладкий і Олесь Криськів

Останні прощальні слова в пам’ять незабутнього пластового друга та побратима-дивізійника св. п. Юрія (Цюхи) Ференцевича.

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1. УД УНА
СТАНИЦЯ НЮ-ЙОРК
та
БРАТСТВО ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ
„БРОДИ-ЛЕВ“

діляться з побратимами і нашими друзями сумною вісткою, що в понеділок, 14 лютого 2011 р. відійшов у вічність дорогий нам Побратим

СВ. П.

ЮРІЙ „ЦЮХА“ ФЕРЕНЦЕВИЧ

підстаршина 1. Української Дивізії УНА,
учасник боїв під Бродами,
голова Братства „Броди-Лев“, член Управи Станиці,
член Головної і Крайової Управи Братства,
Референт зв’язків з Україною.

Нар. 6 січня 1926 р. у Львові.

Похорон відбувся в суботу, 18 лютого 2011 р.
на цвинтарі св. Хреста в Арлінґтон, Н. Дж.

Пам’ять про цього чесного вояка 1. Української Дивізії УНА, нашого незабутнього побратима, прикладного та дуже активного члена Станиці Ню-Йорк та всього Братства буде з нами завжди.

Вельмишановній Дружині Пані Христині,
Доньці Ярині і Синові Тарасові з родинами,
Братові Романові та всій родині

висловлює щире співчуття

членство і Управа Станиці Ню-Йорк
та Братство Охорони Воєнних Могил „Броди-Лев“

Крайова Управа Братства колишніх Вояків
1-ої Української Дивізії
Української Національної Армії в ЗСА
ділиться сумною вісткою, що відійшов у вічність

СВ. П.

ЮРІЙ ФЕРЕНЦЕВИЧ

Колишній підстаршина 1-ої Української Дивізії „Галичина“, довголітній голова Братства „Броди-Лев“, зв’язковий між Дивізійним Братством в ЗСА і Братством у Львові.

Цією дорогою висловлюємо глибоке співчуття
Дружині, пані Христі і всій родині.

Крайова Управа Братства 1-ої Української Дивізії
Української Національної Армії в ЗСА

У 40-ий ДЕНЬ ПОКЛИКУ ВСЕВИШНЬОГО НА ВІЧНУ ВАТРУ
нашого дорогого і незабутнього
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДА та друга

СВ. П.

ЮРІЯ Є. (ЦЮХИ) ФЕРЕНЦЕВИЧА

буде відправлена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА

в п’ятницю, 25 березня 2011 р.
о 9:30 ранку
у церкві св. Юра в Ню-Йорку.

Про молитви за спокій душі Покійного просять:
Христина, Ярина, Тарас, Ксеня, Адріян, Люба, Лев і Доріян.

До 10-річчя відходу св. п. Єпископа Івана Прашка

Виступає о. Михайло Бедрій.

Національний заповідник „Замки Тернопілля" став одним з ініціяторів вшанування пам'яті одного з найбільш відомих у світі українців Збаражчини, Єпископа Української Греко-Католицької Церкви в Австралії, Новій Зеляндії і Океанії 28 січня, коли минуло 10 років його відходу у засвіти.

У своєму виступі настоятель храму Різдва Пресвятої Богородиці села Вищі Луб'янки о. Михайло Бедрій, який багато років був особисто знайомий з Єпископом, автор книги „Єпископ Іван Прашко і Збаражчина", розповів присутнім про особисті зустрічі з цією людиною. Він також зазначив, що Єпископ став духовним батьком тисяч українців у світі і земляків-збаразців.

Після здобуття Україною Незалежности І. Прашко неодноразово побував у Збаражі, прилучився до відновлення Воскресенської церкви міста, допомагав землякам у їхніх духовних стремліннях.

В пам'ять Єпископа, після його смерти, в Збаражі появилася вулиця Прашка, Владика став почесним громадянином міста, було проведено низку наукових заходів на вшанування його пам'яті, видано книги про нього і з його виступами. Про життєвий шлях Єпископа розповіла науковий співробітник заповідника Ірина Майба.

Племінник І. Прашка Дмитро Бутор, настоятель храму Христового Воскресіння о. Григорій Єднорович, о. Омелян Колодчак, заступник голови районної адміністрації Юрій Фецович у своїх виступах були єдині в тому, що треба вивчати духовну Єпископа І. Прашка, жити з Богом і Церквою.

Окрасою урочистостей стали виступи молодіжного гурту „Марійська дружина" та чоловічого хору Воскресенської церкви. Учасники оглянули експозицію особистих речей Владики, яка вже кілька років є частиною музейних колекцій Збаразького замку.

Володимир Чайка,
Збараж, Тернопільська область

Учасники зібрання (зліва): Дмитро Бутор, Ольга Станкевич, Надія Розвадовська, о. Григорій Єднорович, Оксана Бернадин, о. Омелян Колодчак, Юрій Фецович. *Фото: Наталія Ганусевич*

Не стало д-ра св. п. Олекси Вінтоняка

7 лютого у Мюнхені на 96-ому році життя відійшов на Вічну ватру д-р Олекса Вінтоняк, відомий громадський діяч, колишній політичний в'язень німецьких таборів, засновник у Мюнхені українського видавництва „Дніпрова хвиля".

Д-р О. Вінтоняк народився 20 січня 1915 року в селі Струпкові Коломийського району на Станиславівщині (тепер – Івано-Франківська область) в селянській родині. Закінчив польську гімназію в Станиславові і далі там же вчився у греко-католицькій семінарії (1938-1939 роки).

Від вересня 1941 до травня 1945 року О. Вінтоняк був в'язнем гітлерівських концтаборів, спочатку у Кракові, згодом – в таборах Авшвіц, Мавтгавзен та Ебензее, звідки наприкінці війни був звільнений американцями.

Від 1945 року О. Вінтоняк мешкав у Мюнхені, студіював в 1946-1950 роках в Українському Вільному Університеті (УВУ) й там здобув докторський ступінь під керівництвом проф. Олександра Оглоблина.

О. Вінтоняк був надзвичайно активний у громадському житті, зокрема, в Студентській громаді, Лізі українських політичних в'язнів, Українській Вільній Академії Наук, Українському історичному товаристві, Християнсько-робітничому русі, Товаристві приятелів УВУ, Товаристві „Рідна школа", Українській медично-харитативній службі, Товаристві єврейсько-українських зв'язків, Товаристві „За патріярхальний устрій Помісної Української Католицької Церкви". Він був дійсним членом Української бібліотеки ім. Симона Петлюри, членом Наукового Товариства ім. Шевченка в Европі, членом Середовища Української Головної Визвольної Ради і Організації Українських націоналістів за кордоном.

У 1953 році О. Вінтоняк заснував у Мюнхені видавництво „Дніпрова хвиля", в якому в найбільший період активности в 1953-1975 роках було надруковано 65 видань Дмитра Дорошенка, О. Оглоблина, Бориса Крупницького, Любомира Винара, Соломона Ґольдельмана, Антона Рудницького, Євгена Онацького, Олекси Грищенка. Від 1980 року видавництво „Дніпрова хвиля" стараннями його засновника існувало як книгарня.

Мені пощастило кілька разів спілкуватися з О. Вінтоняком, гостювати у нього вдома, отримувати в дарунок книги „Дніпрової хвилі". Незважаючи на те, що більшу частину свого життя д-р О. Вінтоняк прожив далеко від рідних земель, він ні на мить не забував про свій народ, на вівтар служіння якому поклав усе своє життя.

Похорони незабутнього й щирого українського патріота д-ра О. Вінтоняка відбулися в Мюнхені 16 лютого на цвинтарі „Вальдфрідгоф".

Олександер Панченко,
Лохвиця
Полтавська область

* * *

Про місійну ролю українського друкованого слова на чужині, про долю письменників, редакторів, видавців, які, без надії сподіваючись, стверджували у вільному світі протягом багатьох літ українську книжку і українську правду, ще не написано, на жаль, жодної наукової розвідки. Хочеться сподіватися, що такі видання колись все ж з'являться. З особливим хвилюванням читатиметься на їхніх сторінках оповідь про долю українського видавництва у Мюнхені „Дніпрова хвиля" і його засновника Олексу Вінтоняка.

А покищо, замість вінка на його свіжу могилу – фраґменти його життєпису, які я почав створювати під час недавнього наукового стажування в Українському Вільному Університеті та неодноразового спілкування з цією непересічною постаттю.

Ув'язнений ґестапо на початку війни в себе вдома, він з вересня 1941 по травень 1945 року перебував у німецьких концтаборах, з них 2.5 року – у відомому на весь світ концтаборі смерти Аушвіц. Саме там на його очах був закатований до смерти брат Степана Бандери Василь.

Хворий на туберкульозу, з поламаними руками, нездоровим шлунком ще зовсім молодий український хлопець після визволення з табору смерти хотів виїхати до Америки, але еміґраційна комісія, за результатами медичного обстеження, відкинула його заяву.

О. Вінтоняк лікувався, працював і вчився у Мюнхені. На початку 1950-их років він вирішив створити у Мюнхені українське видавництво. Попри матеріяльні труднощі, скептицизм друзів і знайомих, невпинне звуження українського життя в Німеччині видавництво з глибоко символічною для всіх українських еміґрантів назвою „Дніпрова хвиля" міцнішало, стаючи своєрідним центром українського книгодрукування й поширення української книги не лише країнами Европи, а й за океаном.

Саме „Дніпрова хвиля" благословила на світ твори Ігоря Качуровського, Юрія Шевельова, Любомира Винара, Василя Мови (Лиманського), Юліяна Радзикевича, Миколи Лазорського, Євгена Онацького, Василя Сімовича та багатьох інших. Деякі з першодруків „Дніпрової хвилі" були нещодавно перевидані в Україні. А ті, до яких ще не дійшла черга через брак фондів у нинішніх українських видавців, значними накладами О. Вінтоняк передав до бібліотек Києва і области.

Весь час боліла йому пам'ять про брата Дмитра, який помер на Коломийщині у 1990 році, так і не дочекавшись зняття несправедливого звинувачення у „ворожій пропаґанді проти українського народу". А сталося це за таких обставин. Опинившись на Заході, О. Вінтоняк не міг подати бодай письмової вістки своїм родичам на Івано-Франківщині, аби не наразити їх, а щонайбільше їхніх дітей, на переслідування радянськими органами. Відчуваючи їхню матеріяльну скруту, він надіслав їм через Арґентину, через прізвище свого односельчанина, що мешкав там, одну продуктову пачку. Коли вона дійшла до брата в рідне село, йому тих гостинців не дозволили взяти, змусили написати письмову відмову і від пачки, і від брата.

Тепер, коли О. Вінтоняка вже нема, нас непокоїть доля унікального архіву української видавничої справи в еміґрації, яку він збирав усе життя і зберігав на німецькій землі. Чи може загинути цей унікальний архів або потрапити до чужих нечесних рук? Чи не слід на урядовому рівні поставити питання про передання цього духовного набутку українського діяча до національної архівної колекції?

Ці запитання хочеться адресувати передусім Посольству України в Німеччині. Позитивне розв'язання такої справи буде хоч і запізнілим, але так потрібним поверненням частки безцінного скарбу, думки, мудрості, розуму й таланту наших видатних земляків, які опинилися на чужині і які до останку, щиро й з великою любов'ю призначали той найголовніший свій скарб Україні.

Микола Тимошик,
доктор філологічних наук,
професор Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

Відійшов у вічність проф. Василь Янішевський

ТОРОНТО. – 16 лютого, на 87-му році життя, помер проф. Василь Янішевський, який народився 21 січня 1925 року в українській свідомій родині в Празі. Родове коріння його виводиться з центральної України. В Празі промайнули дитячі роки В. Янішевського.

З Чехії він з родиною переїхав до Німеччини, де почав вивчати електротехніку спочатку в Реґенсбурзі, а потім – у Ганновері. В 1950 році переїхав до Канади, де продовжив студії в Торонтському університеті, з яким його доля пов’язала на усе життя. З 1960 року він почав викладати на відділі електротехніки, а у 1970 році став професором.

У 1990 році В. Янішевський пішов на емеритуру, однак, і далі викладав та готував докторантів. Як визначний спеціяліст в ділянці електроенерґетичних систем та високої напруги, В. Янішевський опублікував понад 360 наукових праць. Монографія „Техніка і електрофізика високих напруг" була видана українською мовою в 2005 році в Україні. Цикл його наукових робіт має велике загальносвітове значення.

Впродовж своєї довголітньої та надзвичайно плідної професійної діяльности В. Янішевський був членом численних канадських та міжнародних технічних комітетів, брав участь у міжнародних наукових сесіях та конференціях, був одним з організаторів наукового життя в Канаді. Зокрема він представляв Канаду в Технічних комітетах „Interference" та „Lightning" Міжнародньої комісії „CIGRE" з централею в Парижі, був довголітнім представником Канади у Технічному комітеті „TC 42 High Voltage Testing" з осередком в Женеві.

Завдяки його зусилям від початку державної незалежности України, в Канаді було створено програму відвидин і ознайомлення українських вчених з канадськими науковими досягненнями. Протягом його життя Канаду відвідало около 60 спеціялістів з України.

В 1998 році В. Янішевський отримав від Київського політехнічного інституту почесний докторат за наукову співпрацю. Крім того, В. Янішевський провадив Українсько-канадський дослідно-документаційний центр, що був заснований з його ініціятиви у 1982 році, і від початку аж до 2003 року був його головою. Особливо велику увагу Цетр приділяв Голодоморові-геноцидові 1932-1933 років в Україні.

Від 1935 року В. Янішевський був активним членом Пласту, Української Вільної Академії Наук, Наукового Товариства ім. Шевченка, інших українських організацій наукового, релігійного і світського характерів.

В. Янішевський був взірцевою людиною, яка була наділена вмінням полагоджувати непорозуміння і конфліктні ситуації.

21 лютого похоронна заля не вміщувала всіх осіб, які прийшли на Панахиду попрощатися з В. Янішевським. 21 і 22 лютого Панахиди відслужив протоєрей о. Богдан Сенцьо, який виголосив прощальне слово. Покійного перевезли до Українського православного храму св. Володимира, де о. Б. Сенцьо відслужив Літурґію. Похорон завершено на Українському цвинтарі св. Володимира в Оквілі, біля Торонто.

Покійний залишив в глибокому смуткові дружину Емілію, доньку Роксоляну і сина Марка з родинами і дітьми, друзів і усю українську громаду, яка любила і шанувала В. Янішевського.

Вічна Йому пам’ять!

Ярослав Стех

З глибоким смутком сповіщаємо пластунок, пластунів й українське громадянство, що з волі Всевишнього 16 лютого 2011 р. в Торонто відійшов на Вічну Ватру провідний член Пласту, колишній голова Головної Пластової Булави

св. п.

пл. сен. кер.
ВАСИЛЬ ЯНІШЕВСЬКИЙ, ЛЧ

видатний науковець, інженер, професор Торонтонського університету, громадський діяч.

Залишив у смутку

дружину Мілю, дітей Роксоляну і Марка та п’ятеро внуків.

Народився в Празі в 1925 році, пластуном став в 1935 році на Закарпатті, член куреня „Лісові Чорти". Пластував у Німеччині та більшість життя в Канаді.

- Пластовий виховник
- Голова Крайової Пластової Старшини Канади (1968-72)
- Член Головної Пластової Булави (1976-80)
- Член Крайової Пластової Ради Канади (1983-84)
- Голова Головної Пластової Булави (1984-88).

Залишив слід в історії не лише як видатний пластун, але й вагомий громадський діяч:

- Співзасновник і перший голова Українсько-Канадського Дослідчо-Документального Центру в Торонті
- Організатор створення першого документального фільму про Великий Голодомор в Україні, який привабив до цього питання світову увагу
- Організатор створення англомовного фільму про Україну в Другій світовій війні („Between Hitler and Stalin – the Untold Story")
- Організатор пересувної виставки "Freedom Had a Price" про інтернування українців в Канаді під час Першої Світової Війни
- Одержав Шевченківську Медалю від Конґресу Українців Канади.

Як світово відомий інженер-спеціяліст залишив слід в ділянці електроенерґетичних систем та високої напруги:

- Має понад 300 наукових праць
- Був автором п’яти наукових монографій
- Під його керівництвом успішно захистило дисертації понад 60 маґістрів і докторів
- Був вийнятково успішним ментором студентів і співробітників
- Був членом різних канадських і міжнародніх технічних і стандардизаційних комітетів
- Заініціював міжнародну співпрацю інженерів-науковців України та Канади
- Був інструментальним у заснуванні в Україні окремої Секції Інституту Електричних і Електронічних Інженерів
- Був вшанований з нагоди 100-ліття Національного Технічного Університету України званням Почесного Доктора Київського Політехнічного Інституту (1998).

Родині св.п. Василя Янішевського складаємо глибокі співчуття.

Від імені Головного Пластового проводу й усіх пластунок й пластунів у світі

Пл. сен. Любомир Романків, Начальний Пластун
Пл. сен. Таня Джулинська, голова Головної Пластової Ради
Пл. сен. Володимир Базарко, голова Головної Пластової Булави

ВИДАВНИЦТВО "ЛІТОПИС УПА"
складає щиру подяку жертводавцям

в пам’ять св. п.

Михайла Ковальчина-„Бурого"

Народився 10 квітня 1919 р. в с. Грушатичі, Перемиського повіту в Україні. Помер 14 січня 2011 року на 92 році життя. Похований на цвинтарі св. Марії, Elkins Park, PA. Член ОУН, старшина УПА, голова Товариства Вояків УПА-США, член Видавничого комітету Літопису УПА, довголітній голова УККА у Філядельфії та суспільно-громадський діяч. Деталі біографії задокументовані у т. 42 „Літопису УПА" (Літопис УПА–Історія: Документи і матеріали. Торонто–Львів, 2005).

Жертвували:

$200: Відділ Т-ва Вояків УПА, Cleveland, OH; **$150:** Юрій Савчин і Тетяна Ґерич (Монтреаль, Канада); **по $100**: Зеня і Євген Брожина, Тарас і Дарія Ковальчин, Мирон Лущак, Богдан і Христина Кульчицькі, Стефанія Рудик, Рой і Оксана Андерсен, Надія і Нестор Нинка, Галина Климко, Оксана і Петро Кордуба, Відділ Т-ва Вояків УПА, Yonkers, NY; Відділ Т-ва Вояків УПА, Irvington, NJ, Делеґатура Т-ва Вояків УПА, Detroit, MI, Ефрозина та Софія Мартинець; **по $75**: Мирося і Константин Ваньо, Антін і Марта Кардашінець; **по $50:** Марія Пискір, Марія і Ярослав Кіцюк, Богдан та Ірина Ковалик, Роксоляна та Михайло Луців, Григорій Давид, Уляна і Зенон Мазуркевич, Петро Серба, Катерина і Юрій Стецюк, Орест Швед, Петро Мицак Богданна і Володимир Слиж; **по $25:** д-р Петро і Орися Гевка, Марія Іванна Пенкальська.

Збірку провела Зеня Брожина з рідними.

Усім жертводавцям датків на видавничий фонд „Літопису УПА" члени Видавничого комітету та всі вояки УПА складають щиру подяку за щедру поміч та розуміння ваги видань матеріялів до історії УПА. Родині Покійного св. п. Михайла Ковальчина висловлюємо наші щирі та глибокі співчуття.

Видавництво "Літопис УПА"
P. O. Box 97, Station "C", Toronto, ON, M6J 3M7, Canada
www.litopysupa.com

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

У ДРУГУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у Божу вічність
нашої найдорожчої і незабутньої
МАМИ і БУСІ

СВ. П.

ТАМАРИ ГЛОБИ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в четвер, 10 березня 2011 р.
в церкві св. Тройці в Силвер Спрінґ, Мд.

Про молитви за душу Покійної просять:

син	– АСКОЛЬД-БОРИС
доньки	– НАТАЛІЯ з мужем МОДЕСТОМ ЗАХАРЧЕНКОМ
	– ЗОРЕСЛАВА-ХРИСТИНА
	– КСЕНЯ-ТЕТЯНА
внук	– МОДЕСТ ЗАХАРЧЕНКО мол.
кума	– ЛЮБА ЛЕВИЦЬКА

Ділимось сумною вісткою, що 22 лютого 2011 р.
на 88-му році життя відійшла від нас у вічність
наша найдорожча МАМА і БАБУСЯ

СВ. П.

МАРІЯ ДЖИДЖОРА

нар. 13 травня 1922 р., в селі Рогатин, м. Григорів,
Івано-Франківська обл., Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 28 лютого 2011 р. в Українській католицькій церкві св. Стефана, 1344 White Oak Bottom Rd., Toms River, NJ, а відтак на цвинтарі св. Марії у Lakewood, NJ.

Відвидини відбулися 27 лютого 2011 р. в D'Elia Funeral Home, 1300 Vermont Ave., Lakewood, NJ в год.: 2 – 4 по пол. і 7 – 9 веч.

ПАРАСТАС о 3-ій годині по пол..

У глибокому смутку залишилися:

дочка	– Ольга з чоловіком Ярославом
сини	– Олег з дружиною Лорі
	– Орест з дружиною Лусі
внучки	– Богдана, Тифані і Христіяна з Марком
внуки	– Олесь, Джанатин і Орест
правнучка	– Макена Марія
	та родина в Україні.

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів на могилу Покійної просимо складати пожертви на будову нової церкви св. Стефана,1344 White Oak Bottom Rd., Toms River, NJ 08755.

В глибокому смутку повідомляємо, що в середу, 4-го серпня 2010 р., в місті Торонто, Канада, відійшла у вічність наша найдорожча сестра, братанка, похресниця, тета, кузинка і приятелька

СВ. П.

МАРТА ОЛЬГА ВЕЛИГОРСЬКА

нар. 2 червня 1956 р., в місті Торонто в Канаді.

Марта виростала в родині відданих українських патріотів-пластунів діда і бабці Петра і Павлини Веприків та батьків, Ігоря і Богдани Велигорських. Марта була добра, спокійна, привітна, скромна і щедра людина. Спочатку працювала у фірмі Manulife Insurance Company, а пізніше в Canada Customs and Excise Department. Любила музику і займалася фотографією. Від уродження Марта постійно хворіла. Мала кілька хронічних хворіб і пережила багато операцій. Остаточно, в 1994-му році, з огляду на погіршений стан здоров'я мусіла залишити працю „due to disability". Померла несподівано на удар серця на 54-му році життя.

Похоронна відправа відбулася у вівторок, 10-го серпня 2010 р., в каплиці похоронного заведення Turner and Porter, 2357 Bloor St. W., Торонто. Марта похована в родинному гробі „Wepryk Welyhorsky Senkiw" на Prospect Cemetery в Торонто.

Сердечна подяка о. Іванові Барщикові за відслуження чину похорону та за зворушливе прощальне слово. Рівнож щиро дякуємо о. Петрові Шумелді за участь у відправленні Панахиди. Дякуємо дорогій родині та гостям за присутність та за співчуття і квіти. Велика подяка належиться жертводавцям за щедрі пожертви на Українську Суспільну Службу, відділ Торонто, і на Heart and Stroke Foundation of Canada.

Залишені в шоку та глибокому смутку:

сестра	– Христина Велигорська Сеньків з мужем Юрієм Андрієм, з родиною Сеньковиx
тета і хресна мама	– Любомира Велигорська Денисюк Палій, з родиною Паліїв
тета	– Вельта Друвіш Велигорська, з родиною Шепітків
тета	– Александра Яшан Ковальська, з родинами Ковальських, Онищуків, Москалюків, Морозових та Еліївих
тета	– Галина Шафовал, з родинами Шафовалів і Тарапацьких
кузинка	– Марія Велигорська Crombie Meller з сином Alastair Crombie і мужем Malcolm Meller
кузин	– Борис Ясон з родиною
кузинка	– Оля Захарків з мужем Богданом і донею Юлією Маланій з мужем Павлом

і дальша родина в Канаді, Америці, Аргентині, Австралії та Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в суботу,
26-го лютого 2011 року, відійшов у вічність наш найдорожчий
ТАТО, ДЗІДЗЬО і ПРАДЗІДЗЬО, вірний син України та
довголітній соліст – тенор українських хорів
в Україні, Австрії та Сполучених Штатах (м. Філадельфія)

СВ. П.

ОМЕЛЯН РОМАН ТАТУНЧАК

нар. 5 квітня 1917 р. в м. Станиславів
(тепер Івано-Франківськ), Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 5-го березня 2011 року:

ПАНАХИДА о 10-ій год. ранку у похоронному заведенні Fletcher-Nasevich, 9529 Bustelton Avenue, Philadelphia, PA 19115

СЛУЖБА БОЖА о 11-ій год. ранку в українській католицькій церкві Царя Христа у Філадельфії, а похорон на цвинтарі св. Марії, Fox Chase, PA.

У глибокому смутку залишилися:

донька	- ВІРА з мужем РОМАНОМ АНДРЕЙЧИКОМ
син	- БОРИС з дружиною МАРІЙКОЮ
внуки	- ІСЯ АНДРЕЙЧИК
	- МАРКО АНДРЕЙЧИК з дружиною ЯРИНОЮ ЯКУБ'ЯК і синком МАТВІЙКОМ
	- ТАМАРА ТАТУНЧАК з мужем JAMES CHO
	- ОЛЕКСАНДР БОРИС ТАТУНЧАК
	- УЛЯНА ТАТУНЧАК
сваха	- ТЕТЯНА ПАВЛІЧКА
родини	- ТАТУНЧАКІВ і ЯСІНСЬКИХ, а також родина в Україні, Польщі та Канаді.

Просимо згадати Покійного в своїх молитвах.

Вічна Йому пам'ять!

Незабутня Софія Барусевич

В 1987 році я вийшла на так звану „ранню" пенсію й переселилася з Чикаґо до Фльориди. Переїзд стався досить швидко, і я просто впала в обійми двох бібліотекарок Осередку ім. св. Андрія – Софії Барусевич і Євгенії Петрини. Приїзд професійної бібліотекарки з Чикаґського університету був для них знаменною подією.

Бібліотека, заснована й збагачена колекцією книжок сенатора Павла Юзика, здивувала мене цінними, унікальними книжками й розміром. Я навчила моїх подруг деяких „технічних" подробиць, спростила облік і пристосувала колекції до смаків і потреб читачів.

Між собою ми одразу перейшли на ласкаві імена „Сонечка", „Женічка" і „Галочка". Обидві жили в Норт-Порті, близько Осередку, а я оселилась у Порт-Шарлоті, сусідньому місті, тому я не так багато часу приділяла бібліотеці, а Женя й Соня просиджували там більшу частину дня.

Сонечка ще й брала книжки й каталог додому й допізна цокала на друкарській машинці.

У нас була велика жадоба читання і знань. Війна багатьом перервала освіту, тож і не дивно, що ми, читачі, шукали порятунку в книжках. Незабаром виявилося, що ми всі троє любимо жарти й гумор. Захотілось виплисти на ширші води, заохотити наших відвідувачів до читання. Вирішили провести „Незвичайний чайний вечір". Я писала сценарії, артистами була та ж сама наша трійка.

Ми привезли на сцену позиченого в кухні возика, навантаженого книжками, продемонстрували нашу працю. По черзі виходили і поверталось переодягнені так, що й рідна мама не впізнала б. Сміху не бракувало. Читачі стали рясніше приходити до бібліотеки, щоб Сонечка не сердилась, а Галочка не висміяла нечитайл в наступному „чайному" вечорі.

Таких вечорів було три, а тоді, завдяки ентузіязмові глядачів, такі вистави перетворились у загальноосередкові, з більшим числом „артистів", в числі яких, звичайно, були й ми.

Особливо відзначалась Сонечка, в числі талантів якої відкрилась здатність чудово грати комічні ролі. Коли в Осередку відбувся баль-маскарад, традиційна „пані в чорнім" вивела на ланцюжку чималенького чорного „котика", що нявкав, бігав по залі, котився по підлозі та лащився до всіх присутніх. Це була наша Сонечка. Але тоді ніхто не здогадався, хто був у костюмі, що здобув першу нагороду.

Тепер, коли люба Сонечка покинула нас, люди розповідають про її довгий життєвий шлях. С. Барусевич народилася у Львові 95 літ тому і пройшла через Австрію, Німеччину й Арґентину, скрізь невтомно працюючи для добра України й української громади. З чоловіком – ветеринарним лікарем Миколою Барусевичем, вони любили людей, тварин, квіти, мистецтво і все добре на світі. Сонечка підгодовувала бездомних котів, що підходили до її дверей, а потім бігли за нею.

Багато пожертв і допомоги надавала вона для різних громадських потреб, висилала книжки до України з наших дублікатів. Багато промов виголосила на святах і в інтерв'ю з американськими кореспондентами, що завжди звертали увагу на її незвичайний розум і дотепність. Вона любила свою найближчу родину – дочку Іванку, її чоловіка Богдана Качора, внуків Софійку й Івана, правнучку Камілу.

Багато уваги приділяла вона й мені та моїй дочці Інні. І тому, що вона так любила жарти й гумор, на її Панахиді я наважилась прочитати написаний у 1997 році вірш „День емеритки", яким і закінчую мій короткий спомин про цю прекрасну, незабутню людину.

Сонечці

Емеритка рано встала,
Ледь до скриньки дочвалала,
Та й дивується: а що ж то
Досі ще немає пошти?
З'їла кашку. Знову встала,
Пошту все таки дістала.
Що ж, розкрила всі конверти,
Розіслала всі пожертви,
Поплатила всі рахунки,
Своїм звичаєм щоденним
Задзвонила всім нужденним,
Вислала карток десяток
Для дітей і для внучаток...
Найняла таксі: возити
До лікарів на візити.
Кожний каже протилежне,
Ще й плати йому належне!
Втомлена прийшла додому,
Випила чарчину рому,
Телевізор увімкнула,
Через п'ять хвилин заснула...

Ганна Черінь,
Порт-Шарлот, Фльорида

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями та українською громадою, що дня 29 січня 2011 р. на 95 році трудолюбивого життя, в місцевості Норт Порт, Фльорида., відійшла у Божу Вічність

СВ. П.

Святослава Софія Сиротюк-Вітошинська-Барусевич

Співбудівничa Церкви Пресвятої Тройці в Кергонксоні, Н. Й., церковна громадська і політична діячка, залишивши в невимовному смутку:

доньку Іванну з чоловіком Богданом Качор
внуків Софію та Івана Качор
улюблену правнучку Камілю Ірусю
шваґерку Сестру Надію ЧСВВ
шваґерку Ярославу Стефанюк Барр
ближчу і дальшу родину Сиротюк, Вітошинських, Барусевичів і Качорів.

Хай Всевишній прийме Її до себе, туди, де праведні спочивають.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися дня 11 лютого в церкві Введення в Храм Пресвятої Богородиці в Норт Порт, Фльорида, а відтак на цвинтар Венісе Меморіял Ґарденс, Венісе.

У незабутню пам'ять Покійної Святослави Софії родина Качор складає:

200 дол.	для дітей-сиріт в Україні, через Союз Українок Америки (США);
200	на церкву Введення у Храм Пресвятої Богородиці в Норт Порт, Фльорида;
200	на церкву Пресвятої Тройці в Кергонксоні, Н. Й.;
200	на „Літопис УПА", до адміністратора п. Миколи Кулика;
100	на газети „Шлях Перемоги" – „Національна Трибуна";
100	на газету „Свобода" Українського Народного Союзу.

І також жертвують:

125 дол.	для дітей-сиріт в Україні, Марія Терлецька;
10	для дітей-сиріт в Україні, Ольга Тутка;
25	для дітей-сиріт в Україні, Анна Курнявка.

Бажаючі вшанувати пам'ять Покійної своїми пожертвами можуть складати на вказані повище добродійні цілі, або на що вони собі бажають.

В глибокій скорботі ділимося сумною вісткою з друзями, знайомими, учнями і співвітчизниками, що 22 грудня 2010 р. в лікарні міста Ванкувер (Канада) відійшов у вічність

СВ. П.

ВАЛЕРІЯН ДМИТРОВИЧ РЕВУЦЬКИЙ

Видатний український театрознавець і публіцист, почесний член НТШ, дійсний член УВАН, член Асоціяції Славістів Канади, заслужений діяч мистецтв України, іноземний член і лавреат премії "Золота медаль" Академії мистецтв України, лавреат премій Фонду Тараса Шевченка, м. Канів, Черенча Гора та Конґресу Українців Канади. Протягом багатьох років Валеріян Ревуцький проводив активну педагогічну діяльність в університетах Торонто і Вікторії, а також в університеті Британської Колюмбії; виховав плеяду талановитих молодих науковців. Поряд з цим мала місце надзвичайно плідна наукова діяльність. Валеріян Ревуцький є автором монографій:

- **„П'ять великих акторів української сцени", 1955**
- **„Нескорені березільці: Йосип Гірняк і Олімпія Добровольська", 1985**
- **„В орбіті світового театру", 1995**
- **„Віра Левицька: Життя і сцена", 1998**
- **„По обрію життя: Спогади", 1998**
- **„Заграва: Кілька слів про театр", 2000**

Був співавтором і редактором театральної частини Енциклопедії Українознавства (українською і англійською мовами).

Валеріян Ревуцький науково редаґував:

- **Збірник „Лесь Курбас у театральній діяльності і оцінках сучасників – документи"**
- **Юрій Шерегій: „Нарис історії українських театрів Закарпатської України до 1945 року". Вступні статті та редакція Василя Маркуся Валеріяна Ревуцького**
- **„Ріміні, 1945-1947 рр. Перша українська дивізія Української національної армії у Британському полоні в Італії" – збірник 2, упорядник.**

Був автором багаточисленних статтей на театральні теми, друкованих у наукових збірниках і пресі, переданих по радіомережах Канади і США. Валеріян Дмитрович виступав з доповідями на багатьох наукових конференціях в Канаді та поза її межами.

Пам'ять по цю величну людину залишиться назавжди з тими, кого щаслива доля звела на життєвому шляху з Валеріяном Ревуцьким. Невтомному трудівникові на культурній ниві України, залюбленому в її театр, вічная пам'ять!

Скорботні: дружина Валентина, доня Ірина, зять Олекса Тисяк, родина в Україні та друзі і знайомі.